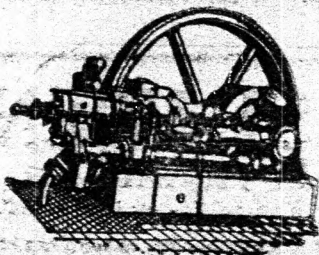

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

„GNOM“ a legjobb motor! DIESEL-MOTOROK.

Stabil-benzinmotorok. Motorcséplőkészletek. Magán-
járó és szivógázmotorok. Kétütemű nyersolajmotorok.
A beálló répa- **benzin-mozdonyokat**, melyek cséplésre
idényre ajánlunk is alkalmasak.
Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

OBERURSELI MOTORTÁRSASÁG k. f., WIEN, VI/I., Gumpendorferstrasse 72/K.

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

Sürgőny cím:
REPRODUCTOR
BUDAPEST

VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES

Telefon:

József 33-36.

Központi iroda: BUDAPEST, IX., BORAROS-TER 2.

Tenyésztők és exportőrök:

Alpesbérők!

Cossonayi kiviteli telepünkön állandó bő készlet legelsőrendű tejelő leszármazású tenyészbikákban és tehénekben. Állandó behozatal; bármely vasúttállomásra bérmentes szállítással. A szükséges tenyészanyag a helyszínen is kiválasztható! Angol hussertés és kosimportunkra előjegyzéseket elfogadunk.

Mérsékelt árak!

Legelsőrendű referenciák!

HEUCKE A.

GŐZEKEGYÁR.

Budapesti műszaki irodája:

V., Csáky-utca 45/47. szám.

Telefon: 106-08. szám.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint

Heucke-féle gőzekét tulhevítővel!

A Dobreconi Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ.
gyártmányai:

HAZAI DRILL

páros soru vetőgép,

HORTOBÁGY DRILL

páratlan soru vetőgép,

NAPOLEON DRILL műtrágyaszórával kombinált vetőgép.

Ékek, boronák, szecsavágók, répavágók, kapátók, morzsiók, kukorica vetőgépek stb.
Kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

Kérjen árjegyzéket!

HIZOTT SERTÉSEKET KÖKÉNYESSY & LOWINGER
 levágásra való hussertéseket és szurott sertéseket a legelőnyösebben értékesíti

SERTÉSBIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARK.

Sürgőnycim: Kökényessy Wien, St.-Mark.
 TELEFON 76-48
 Szállítás és eladás módzatai felől
 bárkinek díjmentesen megbízható
 és gyors felvilágosítással szolgál.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

SABORSKY EDE és Tsa, BUDAPEST-WIEN

elvállalja ugy a budapesti, mint a wieni piacon szarvasmarha-, sertés- és juhküldemények bizományi legjobb és legelőnyösebb értékesítését.

Küldemények címzése **BUDAPESTRE:** Szarvasmarha-, borjú- és juhküldemények: Budapest-Ferencváros, marhavásár. Sertésküldemények: Budapest-Ferencváros, sertésvásár.

Küldemények címzése Wienbe: **WIEN, ST.-MARK.**

Budapesti sürgőnycim: **SABORSKYÉK BUDAPEST.** Budapesti telefon (interurban): Sertésvásári közp. iroda: „József“ 18-30. Marhavásári iroda: „József“ 18-30.

Wieni sürgőnycim: **EDE WIEN** Wieni telefon: 11639.

Magyar, német, szerb levelezés. **Megbízható, gyors felvilágosítás.**

Zuchtviehtablissement „Sürwürden“
 Oldenburgi tenyészmének, kancák és csikók, Oxfordshire-down juhok.
 Telivér Shorthorn szarvasmarha (igen dúz tejelő).
 Telivér Yorkshire és Lincolnshire sertések.
 Minden más bel- és külföldi tenyész-fajállatok importja és exportja.
 Tenyészetem minden világörészben több száz legmagasabb kitüntetést nyertek. — Szállítás Európán kívüli piacokra is, esetleg szállítási díj mentesen eszközöltemek. **Sürwürden** vasúti-, postá- és telefonállomás. — Vasúti állomása a Bremen-Hude-Nordenham vasúti vonalon, Oldenburg hercegségben (Németország) van, 8949.

Alapították
 1890-ban

A sárosmátyáscai uradalomhoz tartozó házilag kezelt mezőgazdaság, mely áll

400 hold szántó föld és rét, 600 hold legelő

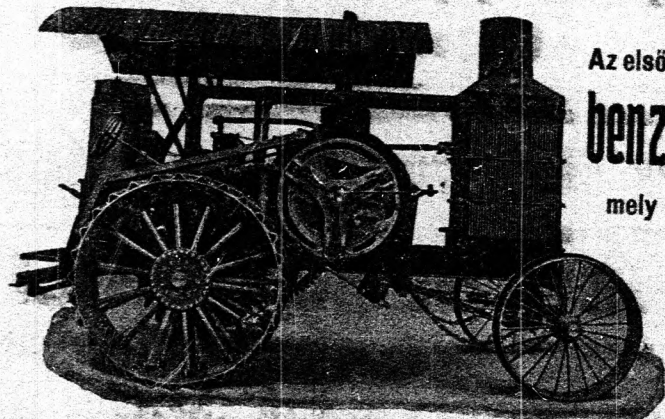
1914. október 1-től 12 évre **bérbeadandó**, bérlő bérletét biztosítja, az uradalmi erdő fájának fuvarozásával fedezi évi bérletét. Közvetlenül csupán bérlőknek. Felvilágosítást nyújt az **uradalmi jószágkezelőség, u. p. Topolyhanusfalui.**

Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

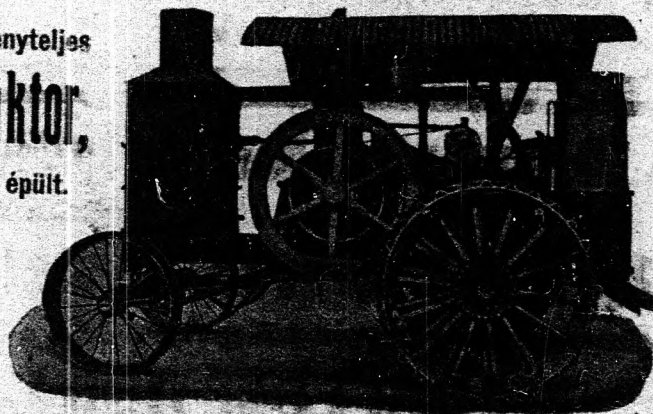
BUDAPEST, VI., Váci-körút 57. Ajánlja mint legjobb

elektraktort

az amerikai „Hart-Parre“ 60 lóerejű benzintraktort.

Az első eredményteljes
benzintraktor,
 mely valaha épült.

Szántás, aratás, osepelés, vontatás

és egyéb célokra jól használható. Könnyű kezelés. Munka közben megállani nem kell, mert a motor nem melegszik fel. Igen erős gép, csak elsőrendű anyagból készítve. „ „ „

Számtalan elismerőlevél áll rendelkezésre.

Legújabb rendszerű 2 hengeres gép. Csak 300 fordulat per centként. Csekély elhasználódás, Olajhűtéssel, befagyás kizárva. Legnagyobb üzembiztonság. Nagy menetsebesség, 3 kilométer óráként. Nagy szántási teljesítmény. 8-vasú ekével, 21 cm. mélységre, közepnehéz talajban 2 magyar hold óráként.

K

AZ ORSZ

Az Országos Magyar

Nem tagokna
 Egész évre 24 korona, f

AZ OMGE.

Ké

Rendkívüli időket háritanak rean

Az Országos Ma sület a hazafias egyelőre is oly mó hogy csatlakozik mozgalomhoz, mel családtagjairól vál ki célul.

A hadbavonultak tartozóinak segélye nel gyűjtést indituro sainkat, hogy a ne mányaikat az OMGE kedjenek bekülden

Az OMGE. együt talos helyiségeit a számára felajánlotta a Köztelek helyiség szükség lesz, az O jogot, hogy a be elsősorban a helyi való átalakításához tárgyakat szerezz val, vagy ha erre ség nem lesz, az e hatósági uton fog tak között kiosztatn

Az adományokat időről-időre nyilván

Mezőgazdák
Zubalag
 Kűlja
 SERLEGES
 rendszer
 cső-gummi
 nélkül
 Minden eddigi
 rendszer
 fölösleges

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj:</p> <p>Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi iroda felügyelete alatt.</p> <p>Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.</p> <p>Feladós szerkesztő: Budy Barna.</p> <p>Társasági szerkesztő: Kenkely Thede Sándor dr.</p>	<p>Szerkesztőség:</p> <p>Budapest, IX., Köztelek-utca 8.</p> <p>Kiadóhivatal:</p> <p>Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Kérelem.

Rendkívüli idők rendkívüli kötelességeket hárítanak reánk.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a hazafias kötelességteljesítésből egyelőre is oly módon veszi ki a részét, hogy csatlakozik ahhoz a társadalmi mozgalomhoz, mely a behívott katonák családtagjairól való gondoskodást tűzte ki célul.

A hadbavonultak keresetképtelen hozzátartozóinak segélyezése érdekében ezenel gyűjtést indítunk s kérjük gazdátársainkat, hogy a nemes célra szánt adományait az OMGE. pénztárához szíveskedjenek beküldeni.

Az OMGE. egyuttal székházának hivatalos helyiségeit a háború sebesültjei számára felajánlotta. Arra az esetre, ha a Köztelek helyiségeire mint körtermekre szükség lesz, az OMGE. fenntartja azt a jogot, hogy a beérkező adományokból elsősorban a helyiségeinek körtermekké való átalakításához szükséges felszerelési tárgyakat szerezzék be. Ennek levonásával, vagy ha erre az intézkedésre szükség nem lesz, az egész beérkező összeg hatósági uton fog a gyámolításra szorultak között kiosztatni.

Az adományokat a „Köztelek” lapban először-utoljára nyilvánosan nyugtázzuk.

Bujanovics Sándor,
OMGE. elnöke.

A rendkívüli helyzetre való tekintettel a f. é. szeptember havában megtartani tervezett országos sörárpa- és komlókiállítás elmarad.

[Igazgató.]

Az egyesületünk által bevezetett kettős adagolású

szuperfoszfátműtrágyázási kísérlet

részben a kísérletekre jelentkeztettek fegyveres szolgálatba való vonulása, részben pedig a műtrágyának kellő időben való rendelkezésre bocsátása körüli akadályok folytán a folyó esztendőben elmarad.

[Igazgató.]

Egyről-másról.

(A világháború okozta pánik és a gazdasági válság. — A helyzet tisztulása. — A nép felvilágosítása. — Fizessük az adót, törlesztést és biztosítást. — A közlekedésbiztosítás, vámfelfüggesztés, hatósági árszabás. — A vasúti forgalom felvétele. — Az országos gazdasági bizottság. — Az ipari munkások és a mezőgazdaság. — Új moratórium.)

A világháború réme általános felfordulást idézett fel világszerte. A művelt nyugat közönsége elvesztette fejét s oly pánik szállta meg Londont és különösen Páris, ami érthető lett volna akkor, ha az ellenség már a kapukon zörgetett volna.

Még a higgadt Berlinben is egyszerre értéktelenné vált a bankó s mindenki csak aranyat akart elfogadni. Rögtön helyreállt azonban a nyugalom, amint a német jegybank kijelentette, hogy minden bankjegyet aranyra vált be. Ebből is látszik, hogy mennyire biztos a német a dolgában, hogy a készfizetést még háború idején is fenntartja s hogy mennyire érett a német nép, mert nem rohan a jegybankhoz, hogy a bankót aranyra váltsa be s elrejtse a ládáiba.

Az angol bank már nem tarthatta fenn a készfizetést, illetve a hadüzenettel egyidejűleg az angol kormány felfüggesztette a bank készfizetési kötelezettségét s így az angol papírfontért ma a híres nagy angol bank csak akkor ad aranyat, ha akar, de arra kötelezve nincs.

Ezenfelül az angol bank máról holnapra 4%-ról 10%-ra emelte a bankamatlábát s csak most három hét múlva nyugodtak meg annyira a kedélyek, hogy a magán kamatláb 6%-ra szállott alá.

Legnagyobb volt a felfordulás azonban Párisban, ahol a papírpénznek árszíja van, melyet senki sem akar elfogadni. A hadüzenet szülte pánikot tetézte, hogy a nagy pénzintézetek a moratórium örve alatt minden hitelművelet elől mereven elzárkóztak, hogy a párisi bankok legnagyobbja a Banque Generale beszüntette fizetéseit, illetve magyarán megbukott. A betétek és folyószámlakövetelésekből pedig hetenként legfeljebb 50 frankot adtak ki, azaz szigorúan a törvényhez alkalmazkodtak.

Természetes, hogy ott, ahol annyira fejlett gazdasági élet van, mint Párisban, egy ily váratlanul kegyetlen intézkedés az egész gazdasági forgalmat megakasztotta s a város a keresetnélküliek tömege terrorja alatt áll, amely minden pillanatban forradalmi kitöréssel fenyeget.

Az általános mozgósítás és a vele egyidejűleg kihirdetett moratórium nálunk is pillanatnyi zavart idézett fel. Nem esoda, mert immártöbb mint negyven esztendeje nem volt komoly háborunk s így annak és a moratóriumnak gazdasági hatását az új generáció megítélni nem tudta.

Az első nálunk is az volt, hogy a bankokat megrohanták s betéteik kifizetését követelte a nép. Sok-sok millió betétet vettek ki néhány nap alatt.

Mezőgazdák
Zuhallag
Külje

SERLEGES
rendszer
és gummi
nélkül

Minden eddigi
rendszer
nélkül

Őszi gazdasági szükségletek beszerzése!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzúzókat, bogyózókat, borszivattyúkat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, thomas-salakt, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

a részleges és az általános mozgósítás közötti időben. Ennek a megrohanásnak a moratórium igen helyesen véget vetett.

A második jelenség, hogy nemesak a köznép, de az intelligencia is a kivett vagy egyébként befolyó pénzt — főleg pedig a váltópénzt eldugja, kivonja a forgalomból, ahelyett, hogy azt természetes helyére — a takarékpénztárakba juttatná.

A harmadik jelenség, hogy a bankok, beleértve a nagy pénzintézeteket is, annyira megszorították a hitelt, hogy a gazdasági élet pillanatnyilag teljesen fennakadt, aminek kárát elsősorban az ipari vállalkozás látta, amely hitel nélkül megállni nem tud.

Bezáródtak tehát sorra az ipari üzemek, nemesak azok, amelyekre a háboru ideje alatt nincsen szükség, hanem azok is, amelyek üzemben tartására a hadsereg ellátása és a közlekedés biztosítása céljából szükség van.

Beszűntették még azok az ipari vállalatok is működésüket, amelyeknek saját tőkéik voltak, mert a moratórium miatt betétükből csak 200 koronát kaphattak s így a munkabéreket fizetni nem bírták.

Fokozta a helyzet tarthatatlanságát, hogy az osztrák és magyar jegybank 8%-ra rugtatta fel a bankkamatlát, amivel a megszorult pénzpiac 14%-ra szökött fel a kölcsön kamat-terhe.

Megbénult a kereskedelem is, mert először a bankoktól pénzt nem kaptak s mert másodsorú vagont sem kaptak az áru szállításához.

Rövidesen tisztul nálunk is a pillanatnyi zűrzavar s lassanként beleilleszkedik minden tényező az adott s egyelőre változhatlan helyzetbe.

Az első enyhülés akkor fog beállni, ha a bankráta 6%-ra eszikken s ha, amire most már alapos kilátás van, az Osztrák-Magyar Bank a legliberálisabban elégíti ki a hitelt keresőket, mert a bankakta felfüggesztésével a jegybank abba a helyzetbe jutott, hogy a törvényes fedezet mellőzésével a tényleges szükséglet figyelembe véve bocsáthasson ki bankjegyeket.

Ezzel kapcsolatban megnyílt a nagy pénzintézetek elzárkózottsága is s ipar és kereskedelem hitelhez jut, ha nem is abban a korlátlan mértékben, mint eleddig.

Az elrejtett összegek is előbujnak s mert a moratórium alatt betett összegeket a bankok korlátlanul kifizetni tartoznak, lassanként reájön mindenki, hogy a pénz a bankokban mégis biztosabb helyen van, mint odahaza a trezorban.

Megindult az áruforgalom is minden irányban s így lehetővé válik, hogy a gazda terményein tudhasson s pénzhez juthasson.

A hadsereg részéről kifizetett sok százmillió korona is fokozatosan mint betét vagy törlesztés visszakérül a bankokba, úgy hogy rövid egy-két héten belül a hitelet a rendes mederbe szökken s a bankjegyforgalom is a normálisra csökkenthető.

S itt éppen a gazdatársadalom vezető elemeinek kell felvilágosítólaga a népnél közre hatni, hogy a takarékból kivett vagy a termények és állatok eladásából származó pénzeket ne tartásuk otthon, hanem a hitelszövetkezetnél vagy megbízható pénzintézetnél helyezték el, mert minél több pénz vonatik el a forgalomtól, annál több bankjegyet kell a jegybanknak nyomnia, ami végül is az eldugott bankjegyek és váltópénzérték elértéktelenedésére vezet.

A jegybank például azért kénytelen nyolcszázmillió korona értékű kétkoronás bankjegyet nyomtatni, mert épp a váltópénzhez a nép különös rokonszenvvel ragaszkodik, holott annak semmivel sincs és semmivel sem lesz több értéke akár a takarékból, akár a ládafiában vagy a trezorban tartjuk azt.

A gazdasági élet szabad mozgását és fejlődését nagyban elősegítjük a mai szorult viszonyok között is, ha feles pénzünket a régi bizalommal helyezzük el ott, ahol azt eddig szoktuk, ha minden kötelezettségünknek megfelelnünk, különösen pedig hazafias kötelességünknek ismerjük pontosan fizetni az adót és a jelzálogterhek törlesztési részleteit, mert ezekre a moratórium ki sem terjed s mert az államnak most sok pénzre van szüksége s mert a jelzálogintézetek a záloglevelek kamatát fizetni tartoznak épp úgy, mint az állam is fizetni fogja az állampapírok s járadékok kamatát.

Az állam hitele, forog itt kockán, viszont elképzelhetetlen hatással lesz a külföldön, ha a magyar állam és jelzálogintézeteink kamatfizetési kötelezettségüknek a háborus állapot dacára pontosan megfelelnek.

A biztosítási díjakra és a károokra az első 14 napos moratórium kiterjedt, a meghosszabbításnál azonban igen helyesen mindkettőt kivették a moratórium alól, úgy hogy a biztosítási díjak és károk is esedékességükkor legfeljebb 14 napi haladékkal fizetendők.

Nem is lehet ez másként, mert ha épp a szeptember hó 1-ével kezdődő díjesedések fizetése elhalasztódnék, akkor lehetetlen volna a károk fizetése. A biztosítóintézetnek 10 hónapon át előlegezni kell az összes költségeket, az összes károkat — a jégkárok kivételével — amelyek október hó 1-én, illetve a moratórium beszámításával október hó 15-én lesznek esedé-

kesek, míg a díjakat a biztosítottak az év utolsó harmadában fizetik csak.

Fennakadás amúgy is lesz elég, mert a személyzet és külképviselet javarészt hadba vitték, de hadba vitték a biztosítottak tekintélyes részét is, úgy hogy a biztosító intézetek valamennyi — számba sem véve az életbiztosításnál bekövetkező veszteségeket — súlyosan veszteséges évnéző elébe.

Különösen fontos szempont ma a közlekedés biztosítása, nehogy rendkívüli intézkedések szükségére álljon be, mint Németországban, ahol a gabonavámokat felfüggesztették. Ez pedig a háboru dacára sem platonikus intézkedés, mert a semleges államok: Hollandián, Dánián, Svájcön vagy Svédországon át Németország gabonához juthat, mert Anglia és Franciaország ezen államok hajóit vagy a tengerentúli államok gabonával megrakott, de ugyanazon országokba szóló rendeltetésű hajóit le nem foglalhatja.

Ugyanígy vagyunk mi is. Hozzánk is a gabonavámok felfüggesztése esetén Olaszországon vagy Románián, Bulgárián át gabona behozható. A német gabonavámleszállításnak meg is lett a hatása, mert a buza és rozs ára rögtönösen 1.50-2.-K.-val esékent.

Ami gabona, de főleg burgonya- és kukorica-termésünk bőségesen elég a monarkia szükségletének az ellátására. Gondunk legyen azonban arra gazdáknak, hogy kenyérgabonakészletünk forgalomba kerüljön, mert máris hangos a panasz a malmok és kereskedelem részéről, hogy a gazdák visszatartják a gabonát, meg hogy nincs elég gabona a monarchia szükségletének az ellátására, fel kell tehát függeszteni a vámoikat.

A városok pedig a gabona árának meghatározási és lefoglalási jogát kérik, ami csak a hadseregnek van meg a háboru idejére, de semmi más faktornak meg nem adható.

Teljesítsük tehát becsülettel a közzei szemben fennálló kötelezettségünket s mi részen leszünk mindig a gazdaközönség érdekei védelmében.

A vasuti szállítás is megindult, megjön a műtrágya, vetőgép, fűtőanyag stb. lassanként s elszállítható a gabona, élőállat, gyümölcs s egyéb áru. Erre vonatkozólag a vasuti állomások adnak részletes felvilágosítást, míg bármely forgalmi akadály esetén a földművelésügyi minisztériumban működődő „Országos Gazdasági Bizottsághoz” kell fordulni, amely permanens s rövid uton azonnal intézkedik a szállítások lehető gyors lebonyolítása érdekében.

A mozgósítás totta meg a keretelepek beszűkítését, mert a jövedelmi forrás nem mondotta. Különösen a kenyéret keresése köré.

A főváros, a tömegében az az akik mezőgazdaság csak a jobb kerület mód csábító illetőségük helyéhez jutnak, a hiájával vagyunk.

Nehezebb rész a tömegek elhelyezése köré. A nekedetek fogalmuk sincs. A nyújtotta szerény lesznek s a gazdajukkal és főleg a mutatkozó vidékre is.

Vizont figyelemet is, hogy a dottak kiaknázni helyzetét s képtelnek. A gazda — különösen a és a kukoricaörökösökhoz forduljon nyal nagyobb hat. Ez ügyben is a Gazdasági Bizottságnál.

Lapunk zártak moratóriumot, a vénybe és szeptemrium teljes szöve részletes megjegyzés számra, de az Otosen addig is ké felvilágosításokkal.

(A m. kir. miniszterrendelete magánjogi tás engedés)

A m. kir. miniszter szólvó kivétel int LXIII. t.-c. 16. §-án a következőké

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT

szabadalmozott

mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszerűt úgy teljesítő-képesség, mint tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál!

KEMNA J. BUDAPEST, V., VACI-KÖRUT 51.

Székelyújtelep KEMNA, BUDAPEST. Telefon 31-21.

A mozgósítás az ipari munkások ezreit fosztotta meg a kereset lehetőségétől, mert az ipari telepek beszüntették a munkát. Ezek a munkások ma a mezőgazdaságban keresnek elhelyezést, mert ezidőszent az ország egyetlen jövedelmi forrása, egyetlen üzeme, amely fel nem mondotta a szolgálatot, a mezőgazdaság. Különösen a fővárosban sok a munkát és kenyeret kereső tömeg, amelynek gyors elhelyezése közérdek.

A főváros, de egyéb városaink munkátlan tömegében azonban sokan vannak olyanok, akik mezőgazdasági munkások voltak s akiket csak a jobb kereseti viszonyok és a fényesebb életmód csábított ide. Elsősorban ezeket kellene illetőségük helyére juttatni, ahol biztosan munkához jutnak, mert a munkásoknak falun nagy híjával vagyunk.

Nehezebb része a kérdésnek azon munkástömegek elhelyezése, amelyek az ipari munkában nevedtek s a mezőgazdasági munkáról fogalmuk sines. Félő, hogy ezek a mezőgazdaságnyuította szerényebb keresettel megelégedve nem lesznek s a gazda még kevésbé az ő munkájukkal és főleg munkakészségükkel s a fővárosban mutatkozó elégedetlenséget átplántálják a vidékre is.

Viszont figyelembe kell vennünk azt a jelenséget is, hogy egyes vidékeken az otthonmaradtok kiaknázni igyekeznek a gazda szorult helyzetét s képtelen magas napszámért követelnek. A gazda tehát reá lehet majd utalva — különösen a répa- és burgonyakiszedésnél és a kukoricatörésnél — arra, hogy ipari munkásokhoz forduljon, amely munkáknál ezek bizonyos nagyobb hátrány nélkül fel is használhatók. Ez ügyben is az érdeklődőknek az „Országos Gazdasági Bizottság” fog utbaigazítással szolgálni.

Lapunk zártakor közli a hivatalos lap az új moratóriumot, amely folyó hó 15-én lép érvénybe és szeptember hó 30-ig szól. A moratórium teljes szövegét alább teszük közzé s részletes megjegyzéseinket fenntartjuk a jövő számra, de az OMGE. titkári hivatala természetesen addig is készségesen áll esetleg szükséges felvilágosításokkal gazdatársaink rendelkezésére.

A moratórium.

A m. kir. minisztériumnak 6045/1914. M. E. számú rendelete magánjogi kötelezettségek teljesítésére halasztás engedése (moratórium) tárgyában.

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi LXIII. t.-c. 16. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

Lejárt vagy 1914. évi szeptember hó 30. napjáig bezárólag lejárt pénztartozások fizetésére, amelyek 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, csekken vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapulnak, amely 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt keletkezett, két hónapi halasztás engedtetik (moratórium). A halasztás idejét a lejárat napjától és ha a tartozás már 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt járt le, 1914. évi augusztus hó 1. napjától kell számítani.

Oly tartozások tekintetében, amelyek után kikötés alapján vagy törvényből fogva kamattal jár, a kamatot a halasztás idejére is lehet számítani. Nem kamatozó tartozás után törvényes kamattal számítható.

2. §.

A halasztás ideje alatt az 1. § rendelkezése alá eső váltó, kereskedelmi utalvány, közraktári jegy és csek tekintetében a fizetés végetti bemutatás és a fizetés hiánya miatt felvett óvás, csekknél pedig az 1908. LVIII. t.-c. 17. §-ában említett igazolás is hatálytalan.

Az 1. § rendelkezése alá eső váltó tekintetében a halasztás ideje alatt az 1876. XXVII. t.-c. 25-29. §-aiban szabályozott biztosítási visszereseknek helye nincs.

Az 1. § rendelkezése alá nem eső olyan váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely 1914. évi október hó 1. napja előtt jár le, a fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya miatt óvás felvételének határideje a lejárat napját követő tíz köznap.

3. §.

A halasztás ideje az 1. §-ban említett tartozások tekintetében sem az elévülés idejébe, sem a jogok érvényesítésére vagy fenntartására megállapított határidőbe nem számítható be.

4. §.

Az 1. §-ban engedett halasztás alá nem esnek:

1. állami és államilag biztosított adósságok kamatai, tőketörlesztő részletei és járadékai;
2. zálogleveleknek, valamint gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas vagy óvadékképesé nyilvánított egyéb kötvényeknek kamatszelvei és kisorsolt címelei;
3. törlesztéses záloglevélkölesönöknek és olyan követeléseknek kamatai és tőketörlesztő részletei, amely követelések a 2. pontban említett egyéb kötvényeknek kibocsátására alapul szolgálhatnak;
4. vízvezetési és világítási műveknek, általában közüzemeknek használatáért fizetendő díjak;
5. oly tartozások, amelyek az adóst a Vörös Kereszt Egylettel szemben vagy a hadba vonultk hozzátartozóinak segélyezésére vagy a háboru alkalmából másnemű segélynyújtásra rendelt alapjal szemben közvetlenül vagy utalványozás alapján terhelik;
6. tartásdíjak és életjáradékok;
7. a biztosítási ügyletből eredő tartozások közül:

a) katonai szolgálat esetére szóló vagy a hadi szolgálatban bekövetkezett halál esetére kiterjedő biztosításnál az egész biztosítási összegnek, más életbiztosításnál a biztosítási összeg ötszáz koronáig terjedő részének kifizetése,

b) a biztosító azon tartozása, amely az életbiztosítási kötvény visszavásárlására vagy az ily kötvény alapján kölcsön folyósítására irányul, kétszáz korona erejéig,

c) tűz- és jégkárbiztosításnál a díjak és a kárösszeg fizetése,

d) minden más biztosítási ágánál — a viszontbiztosítás kivételével — a kárösszeg fizetése négyszáz korona erejéig,

e) a viszontbiztosítónak e biztosításból eredő tartozásai az a-d) pontok értelmében a biztosító által fizetendő összegek arányában, valamint a tűz- és jégkárbiztosításon alapuló viszontbiztosítási díjak;

8. bértartozások, kivéve, ha a kötelezett fél katonai szolgálatot teljesít vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénnek egy tekintet alá esik és nem részesül szolgálati vagy alkalmazási viszonyból folyó rendszeres járandóságában vagy legalább lakpénzben vagy lakbér céljára nyújtott közsegélyben; e két utóbbi esetben a bértartozás csak az élvezett lakpénznek vagy közsegélynek megfelelő mértékben fizetendő;

9. haszonbértartozások;

10. szolgálati szerződésekből eredő tartozások, ideértve a mezőgazdasági vagy ipari munkaviszonyból eredő tartozásokat is;

11. a munkavállalót alvállalkozójával szemben terhelő tartozások, abban az arányban, amelyben a munkavállaló a teljesített munkáért az ellenértéket kézhez kapta;

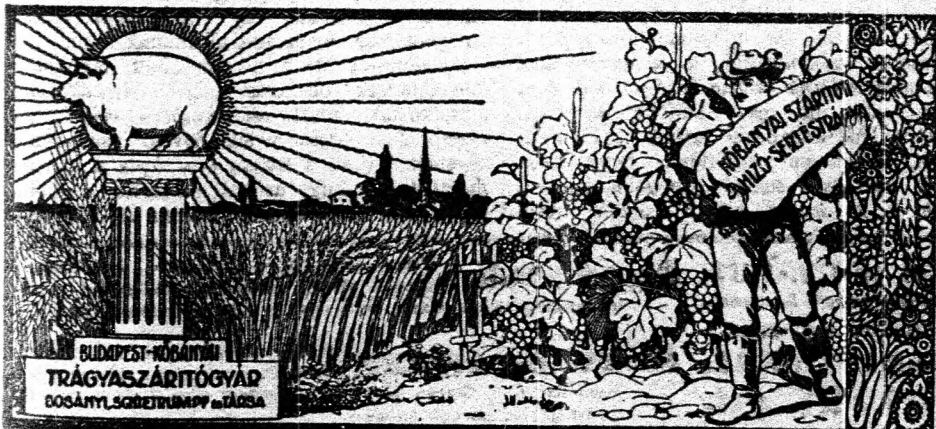
12. idegen vagyon kezeléséből a halasztás ideje alatt befolyó jövedelem kiszolgáltatása, a vagyonkezelőt megillető jogok épségben tartásával.

5. §.

Betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betétekről a betévo — a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — az e rendelettel engedett halasztás ideje alatt csak az alább következő korlátok között rendelkezhetik.

Ha a betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betét 1914. évi augusztus hó 1. napján kétezer koronát meg nem haladt, a betévo kétszáz koronának, ha pedig kétezer koronát meghaladt, havonként kétszáz koronának kifizetését követelheti; de kétezer koronától négyezer koronáig terjedő betétnél a halasztás egész ideje alatt legfeljebb a betét tíz százalékának kifizetését lehet követelni.

A folyószámla tulajdonosa betétének kifizetését összegre való tekintet nélkül követelheti, amennyiben hitelt érdemlően kimutatja, hogy a kifizetendő összegre alkalmazottai fizetésének vagy munkabérének, üzleti vagy üzemi helyiségi bérének kiegyenlítésére multhatatlanul szüksége van, vagy amennyiben az összeget adók vagy más köztartozások kiegyenlítéséül a beszedésükre hivatott pénztárhoz utalja át; e jogával azonban csak úgy élhet, ha a szükségeselt összeget — amennyiben hosszabb felmondási idő kikötve nincs — legalább nyolc nappal előbb írásban bejelenti.

Csodás terméstöbbletet eredményez a szárított kőbányai hizó-sortóstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a

**Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 21. SZ.**

Hitelszövetkezeteknél a követelhető összeg a betét felét egyik esetben sem haladhatja meg. Az 1914. évi augusztus hó 1. napján fennállott betétekből e napon vagy később kifizetett összegek a 2. bekezdés alapján utóbb követelt összegekbe beszámíthatók.

Az intézet vagy cég az e rendelettel engedett halasztásra való hivatkozással nem tagadhatja meg a betevő olyan rendelkezésének a fogantatását, amelynél fogva betéteiből valamely összeg ugyanazon intézetnél vagy cégnél más folyószámlának javára irassék vagy az átutalásra vonatkozó záradékkal ellátott betéti könyvre vitessék át. Az így más személy javára átutalt összeg felett ez a személy a halasztás ideje alatt csak a közte és a betevő között létrejött és az intézettel vagy céggel közölt megállapodás korlátain belül és csak annyiban rendelkezhetik, amennyiben arról a betevő átutalás nélkül rendelkezhetett volna; a betevő ebben az esetben megmaradó betéte felett a megfelelő összeg erejéig nem rendelkezhetik. A betevő a saját folyószámlájára vagy betéti könyvére átutalt összeg kifizetését szintén csak ugyanabban a mértékben követelheti, amelyben az átutalás nélkül követelhetné volna.

Betéti könyvekre elhelyezett tízezer koronánál nem kisebb összeget a betevő ugyanazon intézetnél vagy cégnél meglévő vagy újonnan nyitandó folyószámlájára utalhat át és e folyószámlai követelése felett úgy rendelkezhetik, mintha az összeg eredetileg is folyószámlán lett volna elhelyezve.

Közalapoknak folyószámlára vagy betéti könyvre elhelyezett betétei a felmerült szükséghez képest — a kikötött felmondási idő épségben tartása mellett — korlátlanul kifizendők.

6. §.

Az 1. §-ban engedett halasztás a találmányi szabadalmi évi díjakra is kiterjed.

7. §.

Ez a rendelet nem érinti az erőhatalom határára vonatkozó jogszabályokat.

8. §.

A halasztás alá eső biztosítási díjak fizetését a biztosított a halasztás idejének eltelte után nem tagadhatja meg arra való hivatkozással, hogy a biztosítás a díj nem fizetése következtében megszűnt; kivéve ha a biztosított a biztosítási díj lejáratának napját vagy a biztosítótól engedett halasztás leteltét követő tizenöt napon belül a biztosítóval közli, hogy a biztosítást megszüntetni kívánja, vagy e határidőn belül a biztosító címére ily tartalmu levelet postára ad.

9. §.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy közterhek kivetésére jogosított testületeknek a 4. § 3. pontjában említett olyan tartozásaik fizetésére, amelyek e közterhekből fedeztetnek, halasztást engedhessen, amennyiben e közterhek fizetésére halasztás adatott.

10. §.

Amennyiben e rendelet hatálya alatt a halasztás alá eső tartozások körének kiterjesztése vagy megszorítása válnék szükségessé, ebben a tárgyban a minisztérium a felmerült szükséghez képest kiadandó rendelettel intézkedik.

11. §.

Ha magyar állampolgár más álamban valamely magánjogi követelését csak kisebb mértékben, vagy messzebbmenő korlátozásokkal érvényesítheti, mint ahogyan ezt a jelen rendelet

megállapítja, az ily állam kötelekebe tartozó hitelezőnek követeléseit a magyar szent korona országában hasonló megszorítások alá esnek.

12. §.

Az e rendelet következtében a peres és nem peres eljárásban szükséges szabályokat az igazságügyminiszter, Horvát-Szlavonországokban a bán külön rendelettel állapítja meg.

13. §.

Az e rendelettel engedett halasztás lejártával kapcsolatos rendelkezéseket annakidején külön rendelet fogja megállapítani.

14. §.

E rendelet hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

15. §.

Ez a rendelet 1914. évi augusztus hó 15. napján lép életbe.

E rendelet életbelépésével a magánjogi kötelezettség teljesítésére halasztás engedélyezése tárgyában 1914. évi július hó 31. napján 5715/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelet hatályát veszti, kivéve amennyiben olyan kötelezettségekről rendelkezik, amelyek a jelen rendelet szerint nem esnek halasztás alá; ha ez utóbbi kötelezettségek tekintetében az idézett rendelettel engedett halasztás 1914. évi augusztus hó 22. napja előtt telnek le, a kötelezettség ezen a napon teljesendő.

Kelt Budapesten, 1914. évi augusztus hó 12. napján.

Gróf Tisza István s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ES

VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A Székács-féle nemesített búzák diadala.

A szakcsajtó évek óta állandóan napirenden tartja azt az igazán nagyfontosságú kérdést, hogy mily módon lehetne az ország termésközvetítését emelni. Elméleti és gyakorlati gazdák részéről számos cikk és ismertetés jelent már meg, megjelölve azokat a módokat, amelyek arra alkalmasak, hogy nagyobb terméseket érjünk el. Nagyon természetes, hogy a termés-átlagot emelni, illetve többet termelni egyoldalú intézkedéssel nem lehet, hanem minden eszközt meg kell ragadnunk, amely a termés emelésére alkalmas.

A változatos termelés, megfelelő talajművelés, kellő mennyiségű és minőségű istálló- és műtrágya alkalmazása, a vetések gondozása és ápolása, végül a megfelelő jó vetőmag megválasztása és kellő időben való vetése vezethet célhoz. Mindentéren megszámlálhatatlan kísérlet folyik. Az utóbbi évtizedekben jelentős eredményeket is érttek el e réven, különösen eukor- és takarmányrépa-, tengeri- és takarmánynövényekkel. Legfontosabb gabonánknál, a búzatermesztésnél azonban nem tudunk ezideig kielégítő eredményt felmutatni, mert, ha egyes külföldi bővebben termő fajtákkal ideig-óráig értünk is el eredményeket, csakhamar rájöttünk, hogy azon fajtáknak minősége sokkal gyengébb, mint a hazaiaké s az ország alföldi részeim késői

fejlődésüknél fogva gyakran a hőütés veszélynek vannak kitéve, eltekintve attól, hogy száraz, egyébként kitünő féleség a fagyok iránti ellenállóképessége miatt nem vált be.

Évtizedek óta foglalkozom a gyakorlatban különböző vidéken és talajon búzatermesztéssel s állandóan figyelemmel kísértem, de magam is végeztem kísérleteket, sőt éveken át nemesítési eljárásokat is s éppen e körülmények miatt fogva jogosítottnak érzem magam, hogy felhívjam a gazdatársaim figyelmét egy olyan körülményre, amely a nagyobb búzatermés elérhetését hathatósan nemesített búzám alkalmazásával előzhatja.

De olyan nemesített maggal, mely megtartja a magyar buza összes előnyeit és mégis jelentékeny nagyobb terméseket ad. Székács Elemér, az árpádhalmi gróf Berchtold-féle uradalom felügyelője köztudomás szerint a magyarországi növénynemesítő intézettel együttesen különböző búzámagot a magyar búzából egyed kiválasztás és legújában keresztezési eljárás útján állított elő, amelyek nagyban és az ország különböző vidékein több éven át termelve, kielégítő eredményeket szolgáltattak, amiről a nevezett intézet híven elszámolt hivatalos kiadványaiban. A múlt 1913-ik évben torontálvármegyei birtokomon két fajtával, a 266. számú és 139. számúval végeztem kísérletet. Talajom közepéköttségű, fekete agyag. A búzák előveteménye tengeri volt s egyik búzafajta két végén lett elvetve, a középső részen pedig a közönséges bánáti buza. A két nemesített, de a bánáti is sorbátrágyázógéppel 120 kg. szuperfoszfáttal lett elvetve, jól megmunkált, erőteljes állapotban levő talajban. — mégis a két nemesített féleség kikeléstől kezdve szemmel láthatólag erőteljesebb volt, mint a bánáti. Korábban kezdett érni és gyönyörűen egyenletes kalászokat termelt. Két-három nappal előbb ért be, mint a bánáti és bár szalmára egyenlően termelt, míg a bánáti 14 1/2 q-át, a 226-os és 139-es 17 q-án felül termelt. Mindhárom búzaféleség 80—81 kilogramm volt, minőségi mérlegben mérve. A folyó évben ismét vetettem nemesített fajtákat és pedig 266., 139., 1. és 19. számúakat a szokásos kísérleti szabályok betartásával és főleg a gyakorlati életbe való intézkedésekkel. Egy részt hagymaföldbe (266), másikat burgonya- és tengeri- (139), az 1. és 19-est répa- és tengeriföldbe. Ugyanazon időben lettek vetve, mint a többi búzáim és szintén sorbavető 100—120 kg. szuperfoszfáttal. A nemesített búzák, noha a bánáti buza is gyönyörűen fejlődött április hó végéig, mert kivételesen igen jó volt a tél és a tavasz is, mégis kikeléstől kezdve kiváltak erőteljesebb növekedésükkel, ami szemmel látható volt.

Április hó végén, május hó elején szépen fejlődő búzáink ritkulni kezdtek s a ritkulás oly mérvet öltött, hogy szomszédságunkban többen jelentékeny területeket kiszántottak, de igen sok olyan búzavetés maradt meg, amely ritkaságánál és a későbbi nagymértékben fellépő rozsdá folytán, mint most látjuk, kat. holdanként 2—4 q gazmagyakkal teli termést adott.

A búza ritkulását, amint ezt a m. kir. rovar-tani állomás is megerősített, főleg a fritt és feketelábu búzalégy tavaszi rajzás után rakott alicai okozták, közben pedig, amint köztudomású, ellepte a búzákat oly mennyiségű rozsdá, amelytől már régen volt alkalmunk látni.

Az említett alicák a nemesített fajtákat is megtámadták, de azért sokkal ellenállóbbnak mutatkoztak, mert erőteljesebbek voltak, ami azonban az egész vidék figyelő gazdaközönségének feltűnt, a rozsdá alig lepte el a nemes fajtákat, úgy hogy azokat élénkzöld színükkel fogva már messziről meg lehetett különböztetni.

HUNGÁRIA

Általános Biztosító Részv.-Társ.

Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.

Részvénytőke 6 millió korona.

Elnök: gróf KÁROLYI IMRE.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betöréssel szembeni lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden betegség ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömfájás és sercegő uszók).

A többi buzák ugyanis tisztára sárgás vörös színűek voltak. Később aztán kaptunk több ízben ködöt, a közönséges buzák, bár a sok meleg eső folytán szalmára javultak, betegesen érnedni kezdtek s eséplésnél $6\frac{1}{2}$ —7 q átlag-termetést adtak 74—76 kg. minőségi súlylyal.

Mind a négy Székács-féle a 266-os 12 $\frac{1}{2}$ q, az 1-es és 19-es 12 q és a 139-es számú 11:90 q 78—79 kg. minőségű súlyu gyönyörű széptiszta buzatermetést adott. A többi buzával egyidejűleg beértek, pedig azok részben kényszererédtek voltak és a nemes buzáknál ismét feltűnt volt a szép egyenletes kalászfajódás.

Nagyon természetes, hogy ilyen eredményekre való tekintettel a magam részéről a jövőben csak nemesített fajtákat vetek, annál inkább, mert hiszen ezek a fajták a hazai fajtából úgy hatnak elő, hogy a magyar buzák minden bonyeit egyesítik. A folyó szomorú gazdasági esztendőnek ez a jó tanúsága. Különösen megérdemli ezt az a tapasztalatom, hogy július hóban, míg az én vetéseimen az elmondottakat tapasztaltam, innen Zombokáról elutaztam az ország egyik legtermékenyebb vidékén át, Torontál felső részén, Szegeden, Hódmezővásárhelyen át Orsházaúra esonnan Árpádhalomra s az egész úton csak ritka és rozsdától ellepett vörös buzákat láttam, de ugyanazt láttam Pozsony, Győr, Vas, Sopron, Fejér s több más vármegyében. Ezzel szemben Árpádhalom gazdaságában, ahol több ezer hold nemesített buzavetés volt, habár annak nagy része az őszi, téli és tavaszeleji szárazság folytán ritkás volt, de mind szép, erőteljes, elevenzöld színű és ugyiszólván rozsdától mentes.

De láttam és részben biztos tudomásom van, hogy a nemesített fajták más vármegyékben, Baranyában, Sopronban, Csanád megyében Mezőhegyesen mindenhol beváltak, minél fogva joggal lehet a gazdaközönségnek ajánlani, hogy legyenek kísérletek, mert reményünk lehet arra, hogy amint sikerült más növényeknél és pl. főleg az állatoknál a nemesítés által nagy eredményeket elérni, nagyon valószínű, hogy a nemesített buzákkal is hasonló eredményeket fogunk elérni és enyhíthetjük az ilyen szomorú esztendők a keserveit.

(Tamásfalva-Serbánpuszta.) Serbán János.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A mezei pockok irtásáról.

Már hosszú idő óta alig jelenik meg a „Köztelek”-nek olyan száma, melyben a mezei pockok majdnem elviselhetetlen kártételéről ne tételnék említés s gazdatársaim az ezek elleni védekezés módjából kérdést ne intéznének a szerkesztőséghez. A legutóbbi számban is fel van említve, hogy a Rábaközben a pockok olyan pusztítást visznek véghez, hogy az érdekelt gazdák a pénzügygazdagságnak 50—60% kárt jelentettek be a fölteendés végett.

Pryanacsak e helyen az is jelezve van, hogy

e tekintetben a Rábaköz nem áll egyedül s a gazdaközönség nagyon sínyli az annyira fontos tavaszi pocokirtás elmulasztását.)

Bár a magyar gazda a maga érdekeivel szemben sokszor indolens, melegségű kell hogy szolgáljon neki azon körülmény, miszerint az ilyen kárttevők pusztítása az eddig ajánlott módok szerint sokszor körülményes, költséges s emellett vannak esetek, amikor eredménytelen is.

Hosszu gyakorlatom alatt sokszor volt alkalmam pocokharcot vívni s a kedvező eredmény kedvéért nem riadok vissza semmiféle költség-től és fáradságtól sem. Használtam a pockok fertőzésére Löffler-bacillust, rutint, megmérgezésére mortilort s minden szert, amit biztos irtásukra szelvényben-hossziban hirdettek; alkalmaztam különféle pocokfogókat: mindezek hiábavaló dolgok voltak, az eredmény észrevehetetlen volt.

A múlt év őszen határunkat annyira ellepte a pockok, hogy napnyugta után a szántóföldek közt járkálva az ember minduntalan egérré lépett.

Legtöbb pockok a vörösherekekben volt, úgy hogy azozat nagyrészt ki kellett szántani, annyira ünkretették. Kevesebb mutatkozott a kalászosok tarlón, a répa- és burgonyaföldeken s legkevésbé a lucernásokban, aminek okát abban találom, hogy a többszöri kaszálás és feltakarítás, nemkülönben a zöldlucernát kaszáló cselédséggel kijáró kutyák által a pockok zaklatva lettek és onnan nyugalmasabb területekre vonultak.

A veszélyt mindenestre meg kellett előzni s dacára a sok esalódásnak módot keresni és találni arra, hogy a pockok kiirtásának, úgy hogy az őszi vetés már a pocokkár ellen biztosított talajba történjenek.

Ahogy a pockok nagymérvű elszaporodását észrevettük, a cselédségnek a legelső szombat estéjén kihirdettem, hogy aki 20 db dóglött pocokkal számol be, kap egy esomag hatátlíeres dohányt, vagy pedig ennek ellenértékét készpénzben. Vasárnap az irtás kiöntéssel történt, de ez csak az árokpártokon járt eredménytel, sikon nem, mindazonáltal a cselédek mégis összeszedtek annyi pockot, a mennyinek váltásából egy egész heti dohányszükségletüket fedezték, miáltal bennük a pockok irtása iránti érdek fel lett költve. Vasárnap este elrendeltem, hogy minden cseléd ki igával dolgozik, faágat tartson kezében s avval az eke vagy borona által kifordított pockot üsse agyon, gyűjtse össze és pihenéskor a felügyelőnek számoljon be. Az eredmény meglepő volt, mincén cseléd este 200 pocoknál többet számolt be s az első nap

*) Hogy fogalmunk legyen a pockok országos elterjedéséről, felsorolom ama vármegyéket, amelyekben a pockok ezidőszert valóban kárt tesz. E vármegyék sora: Trencsén, Turóc, Nyitra, Pozsony, Bars, Zólyom, Hont, Nógrád, Esztergom, Liptó, Szepes, Gömör, Sáros, Zemplén, Ung, Máramaros, Bereg, Ugoosa, Szatmár, Szilágy, Szabolcs, Hajdu, Heves, Borsod, Sopron, Győr, Komárom, Fejér, Tolna, Moson, Veszprém, Vas, Somogy, Zala, Baranya, Pest, Bácsbodrog, Beszterce-naszód, Marostorda, Kolozs, Aranyostorda, Kisküküllő, Nagy-küküllő, Udvarhely, Háromszék, Hunyad, Szeben, Brassó, Válaszint, hogy van pockok még ezen 53 vármegyén kívül is, de erről biztos adat most még nincs. Jablonowski.

kiirtott pockok összes száma fölözte az ötezer darabot.

A cselédek közt mozogván tapasztaltam, hogy ütés közben az ág eltörik, sok esetben pedig a pockok elszabadul azért, mert a légnymás vagy akadályozza a cselédet abban, hogy elég nagyot üssön, vagy elhajlik az ág és irányt téveszt. Ezért az igával járó cselédséget és a gőzeke után járó gyermekeket kis könnyen kezelhető nyírágseprőcskével, az ekevezetőt pedig nagyobb nyírágseprővel láttam el. Részint ezért, részint pedig mert a cselédség napról-napra több ügyességre tett szert, ezen eljárás mellett az irtás olyan kitünően ment, hogy 65,000 darabon felüli pusztított el és mire a földek vetés alá kerültek, mentve voltak a veszélytől úgy annyira, hogy nálunk pocokkár a vetésekben kikélestől learatásig nem volt észlelhető. Az irtási költség 220 koronát vet fel, ami oly csekélység az eredményhez képest, hogy szót sem érdemel.

Az egész eljárás olyan egyszerű, hogy azt minden gazda a legkönnyebb módon végrehajthatja s aki azt egyszer megpróbálja, biztos, hogy mindaddig, míg ennél még jobb irtási mód nem lesz ajánlva, máshoz nyulni nem fog.

Tapasztalataimat azért közlöm most, mert az őszi szántások alkalmával a pockok ily módon való irtására legjobb alkalom kínálkozik és segítségére kívántam lenni gazdatársaimnak arra nézve, hogy a pockok által okozható károktól könnyűszerrel szabaduljanak.

Természetes, hogy a pockot mindenhol pusztítani kell, ahol található. Gabonasztagok, szén-, szalma-, polyvakazlak, takarmányszínék kényelmes tanyái a pockoknak, azért ha egy-egy asztag vagy kazal elfogy, nem szabad elmulasztani, hogy annak helyét alaposan fel ne tisztogattassuk és az előforduló pockokat ki ne irtassuk.

Lóherés, lucernás és füvelőkre ajánlatos, ha ott pockok jelentkeznek, félig főtt szemestengerit kiszórni. Ezt a pockok, de a varjúk is szívesen felkeresik, azonban a varjúk a tengerit csak addig eszik, míg a pocokra rá nem kapnak, mielőtt ez megtörtént a tengerihez többet hozzá nem nyulnak, hanem a meghízalt pocokra valóságos vadászatot rendeznek és azokból sokat elpusztítanak.

Bertalan János,
urad. jászágfelügyelő.

Védekezzünk a bagolypille ellen.

Vidékünkön ritkábban szokott előfordulni nagyobb számmal ez a veszedelmes növényellenség, az idén azonban egyes helyeken oly tömegesen mutatkozik, hogy például egy learatott buzatábla melletti cukorrépatábla szélső 12 sorát 24 óra alatt földig lerágta, illetve azon alul is, mert a legszélső sorokban, ahol nem volt már levél, de még levéllyel sem, még a répa koronájából is lerágott vagy egy centimétert. Nappalra azután ebben a kirágott gödröcskében húzódt meg annyi hernyó, amennyi befért. Mostanság már a félkilogrammos cukorrépa éppen nem ritkaság, el lehet tehát képzelni, mennyi hernyó fér bele a lerágott levelü és

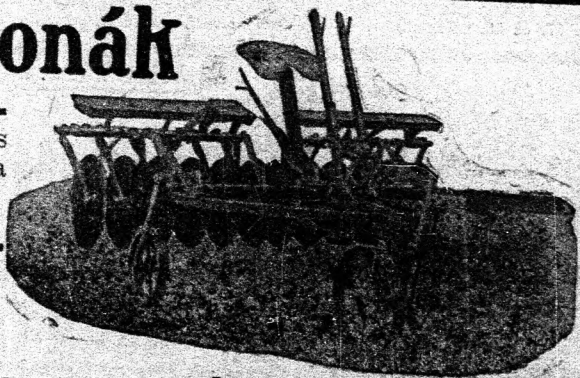
Mc Cormick tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkeztük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek őszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

MAGYARORSZÁGI NEMZETKÖZI ARATOGÉP-TÁRSASÁG,
International Harvester Corporation of Hungary Budapest, V., Váci-ut 98.

mélytányérszerűen kirágott répafejbe. Ezenkívül számos hernyó behatolva a földbe, ott ette be magát a répába úgy, hogy ilyen megtámadott répákat kiemelve, nem egyen 60—80 hernyót olvastam meg.

A szakirodalom ilyen nagy pusztításról nem emlékezik meg, azért tartottam feljegyzésre méltónak ezt az esetet. Jablonowski jeles könyvében „A cukorrépa állati ellenségei”-ben pl. egy lerágott répalevelet mutat be mint legnagyobb kártételt,*) aminek csak a bordája látszik már. Nálunk a lerágott részen hire-hamva sincs a bordának, szerencse tehát, hogy idejében észrevettük a bajt, mert bizony ugyancsak megdézsmálhatta volna a répát bebábozódása idejéig.

Mint már említettem, a szomszédos learatott buzatábláról jöttek át a hernyók, még pedig nem az egész tábla hosszában, hanem csak addig, míg *istállótrágyázva volt tavaly nyáron, tehát valószínű, hogy a peték a trágyával kerültek a táblára.***) Már az erőfélben levő buzakalászon is észrevettem reggelenként még rágcsáló hernyókat, roppant nagy számuk azonban nem tűnhetett fel, mivel rendszeren éjjel pusztítanak, nappalra pedig árnyas helyekre húzódnak. Átvonulásukkor a két tábla közén levő árokban is ugyancsak megrágták a nekik izletes gyomokat, sőt az utjókba eső éves akáchajtások leveleit is teljesen lerágták. Érdekes, hogy az árok azon részén, ahol kocsiátjáró van és így nincs fü, amit lerághatott volna, jóval beljebb haladtak a kártétellel, mint a tábla többi részén.

Minthogy hirtelenében csak klórbárium és kékgalic állott rendelkezésünkre, a védekezésnél mindkét szerből 5—5%-os oldatot készítetünk s azt összekeverve — permetező gépján öntözőkanna rozsjával — oly alaposan megöntöztük a kártétel határát egy méter szélességben, azonkívül a már teljesen lerágott répákat egyenként, rózsá nélkül, hogy a legtöbb hernyó valóságos fürdőt kapott és mielőtt evett volna a mérgezett növényből, máris megbetegedett, ilyen állapotában pedig könnyen volt összeszedhető. Minthogy a nálunk előforduló roppant nagy repedésekből nem sikerült kiszedni őket, az elpusztított helyet a kártétel legszélső határáig alászántottuk és többször alaposan megvashengereztük úgy, hogy ott élő hernyó nem igen maradhatott. Azóta tényleg csak immitt-amott fordul elő egy-egy példány. Ugyancsak leszántottuk és lehengereztük az egész buzatárlót, amivel nemcsak a még vándorló hernyók egy

*) Szívesen vettem volna, ha a t. cikkirő az illető könyvemnek nemcsak a képet, hanem a szövegét is nézte volna. Az illető kép melletti szövegben (130. old.) olvashatta volna a következőket: „Ha öregebb a hernyó, lustább és kényelemkedvelő is lesz. Az ilyen hernyó már nem mászik fel a leveleire, hanem a répa nyakát, fejét kezdi ki s ezt rágja, ha pedig a rágás nagyobb, hogy kis odúvá tágult, akkor beléje húzódik és még nappalra sem hagyja el.” Azt készségesen írom alá, hogy a folyó évi nyári (júliusi) kártétel felülmúlja mindazt, amit eddig láttam. Elismerem, hogy ez a kár is csak olyan nagy lehet, mint a tavaszi, mert mindkét esetben a répa egyformán szenved s nehéz volna eldönteni pontosan, hogy melyik kár is a nagyobb.

**) Nem a trágyával kerültek, hanem a trágyás földre tojta azokat a bagoly-pille. Kérdés az is, hogy a trágya miként volt beszántva. E kérdésre nézve lásd a bagoly-pilléről szóló cikkelyemnek idevonatkozó részét. (Köztelek f. é. 57. és 58. száma.) Jablonowski.

részt pusztítottuk el, hanem a lepke által peterezésre nagyon kedvelt gyomokat és tarlót is. A permetezővel mérgezés és szedetesen kívül ez a leghatásosabb védekezési mód, amit azonban csak úgy hajthatunk végre sikeresen, ha nemcsak a gyomos tarlókat buktatjuk le idejében, de az árkokat és mesgyéket is megtisztítjuk a gyomtól, amit mély kaszással, vagy ha elég száraz a körö, felégetéssel tehetünk meg.

Az idejű repáinkban általában el van terjedve szórványosan a bagoly-pille hernyója, még pedig a vetési bagoly-pille (*Agrotis segetum*). Nagyon nagy kárt azonban csak az említett táblában okozhatott volna, ha idejében észre nem vesszük. Repáink a laikusnak úgy tűnnek fel, mintha ritka jégeső érte volna, mely kerekded lyukakat vágott a leveleken.

Az ország több részében is pusztít a bagoly-pille.**) Így Békés megyében magam láttam egy földig lerágott dohánytáblát, Szolnok megyében pedig, mint olvastam, a hatóság vette kezébe a dolgot, akkor pedig már alaposak lehetnek a kártevésék. Tekintettel a közeljövő őszi vetésekre, kívánatos volna, ha a „M. Kir. Rovartani Allogmás” venné kezébe a védekezési munkálatok vezetését hatósági támogatással, természetesen inkább csak a kisgazdák körében, mert a tanult gazdáknak ugyanis kell lenni annyi intelligenciának, hogy jó szakkönyveinkből is megértsék és végre is hajtsák azt.

Kiszombor, 1914. július 17-én.

Torbágyi Tibor.
urad. intéző.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A borjak mesterséges felneveléséről.

A tőlünk nyugatra fekvő országokban már régen tisztában vannak a gazdák a borjak mesterséges felnevelésének számos előnyével; nevezetesen tisztában vannak azzal, hogy:

1. módunkban van a borjunak adandó tej mennyiségét a fajta, tenyészcél és az életszűlynek megfelelően szabályozni;
2. elesnek mindazon hátrányok, melyek az elválasztással vannak összekötve;
3. bármily okból árván maradt borju táplálása nehézségekbe nem ütközik;
4. a gümőkór elleni küzdelem ilyen eljárással vihető a legkételetesebben keresztül;
5. jelentékenyebben olcsóbb, mint a felnevelésnek természetes módja;

Ezek az előnyök voltak azok az indokok, amelyek következtében elhatároztam magamat, hogy Károlyi Lajos gr. vitkai uradalomban a vezetésem alatt álló tehenészetben kísérletet tesztek a borjak mesterséges felnevelésével, szembe-

*) Hogy hol pusztított 1914-ben nálunk, azt közöltem a „Köztelek” f. é. 57. számában. Természetes, hogy azonkívül más vármegyékben is. Jablonowski.

állítva annak eredményét az itten szokásban levő természetes felneveléssel.

A mesterséges felnevelésnek azt a módját alkalmaztam, amely lefőlözött tej itatásával történik. Tekintettel azonban arra, hogy főlözés alkalmával a tej éppen legértékesebb alkotórésztől, zsírtól fosztatik meg, az olvont zsírt olcsó rozsliszttel pótoltam azon élettani elv alapján, hogy a szervezetben a szénhidrátok a zsírokat helyettesíteni képesek. Felnevelés közben a tisztaságra az elképzelhető legnagyobb gondot fordítottam, mert a siker nagyrésztben a tökéletes tisztaságtól függ, ellenkező esetben az egész eredményt meghiusító bélhurut lép fel az állatokban.

A mesterségesen felnevelendő borjak születésénél magam segédkeztem. Koldökszinórukat még a hüvelyben öt ujjnyira a hasfaltól lisziformban áztatott fonállal lekötöttem, bő alomra helyeztem őket és úgy a borjuketreceknek, mint az itatóedényeknek teljes tisztántartásával igyekeztem a fertőzést és a bélhurutot elkerülni.

Az ételt úgy készítettem el, hogy egy liter főlözött teje 25. majd később 30 gr. legolcsóbb rozsliszttel számítva, avval összekevertem. Hogy a lisztnek csomósodását elkerüljük, leghelyesebben úgy járunk el, hogy közönséges függőleges nyelű köpülőbe tesszük a lisztet és a lefőlözött tejnek egy részével jól elköppöljük és az így egyenletesen elosztott, hogy úgy mondjam emulziót a tőgyemelegre felmelegített többi sovány tej közé keverjük.

Ugy is elkészíthetjük az ételt, hogy a lisztet egy kevés sovány tejjel egy nyitott edényben keverjük szét egyenletesen és azután egy másik nyit edényben álló többi sovány tejjel felhígítjuk. Ez utóbbi eljárással azonban az étel gyorsabban hül ki.

A felnevelést négy szakaszra osztottam be. Az első szakaszban — *négyszeres korukig* — az állatok teljes tejet kaptak. A második szakaszban, mely *nyolcszoros korukig* tartott, a teljes tejet fokozatosan lisztes sovány tejjel helyettesítettem úgy, hogy a liszt mennyiségét is, egy literre számítva, fokozatosan 30 gr.-ra emeltem. A harmadik időszakban — *betöltött 3 hónapos korukig* — tisztán az előbb leirt módon elkészített ételt kapták a borjak, de a harmadik időszak vége felé a literenkénti liszt mennyiségét csökkentettem, végre a választás utáni 4-ik időszakban — tisztán lefőlözött tejet kaptak a kísérleti borjak és pedig 12 litert naponként és fejenként, míg az első három időszakban a tej mennyiségét illetőleg a testsúly 1/3 részét vettem alapul, miért is minden hetedik napon, hasonló viszonyok között az állatokot lemértem.

Kísérleteim közben tapasztaltam, hogy azok a borjak, amelyek az első időszakban a tejet közvetlenül az anyjuktól szopják, nehezen szoktatható a második időszakban az ivásra. Az ilyen borjak egymás tőgyét illetve herezacskóját szopják folytonosan, amelyek attól meg is duzzadnak. Leghelyesebb tehát születés után azonnal megtanítani őket az ivásra és a teljes tejet is úgy adagolni nekik.

Az alábbi táblázatban közlöm 18 borjunak születési és 12 hetes korban eszközölt választási súlyát és amely borjak közül 9-et termé-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár”-rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni, amelyvel több oldalnyi anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezetőképviselet: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰNÖKSÉGE, BUDAPEST, V. VÁGZI-KORUT 32.

mélytányérszerűen kirágott répafejbe. Ezenkívül számos hernyó behatolva a földbe, ott ette be magát a répába úgy, hogy ilyen megtámadott répákat kiemelve, nem egyen 60—80 hernyót olvastam meg.

A szakirodalom ilyen nagy pusztításról nem emlékezik meg, azért tartottam feljegyzésre méltónak ezt az esetet. Jablonowski jeles könyvében „A cukorrépa állati ellenségei”-ben pl. egy lerágott répalevelet mutat be mint legnagyobb kártételt,*) aminek csak a bordája látszik már. Nálunk a lerágott részen hire-hamva sinés a bordának, szerencse tehát, hogy idejében észrevettük a bajt, mert bizony ugyancsak megdézsmálhatta volna a répát behabozódása idejéig.

Mint már említettem, a szomszédos learatott buzatábláról jöttek át a hernyók, még pedig nem az egész tábla hosszában, hanem csak addig, míg *istállótrágyával volt tavaly nyáron, tehát valószínű, hogy a példák a trágyával kerültek a táblára.***) Már az érfélben levő buzakalászon is észrevettem reggelenként még rágesáló hernyókat, roppant nagy számuk azonban nem tűnhetett fel, mivel rendszeresen éjjel pusztítanak, nappalra pedig árnyas helyekre húzódnak. Átvonulásukkor a két tábla közén levő árokban is ugyancsak megrágták a nekik izletes gyomokat, sőt az utjókba eső éves akáchajtások leveleit is teljesen lerágták. Érdekes, hogy az árok azon részén, ahol kocsiátjáró van és így nincs fű, amit lerághatott volna, jóval beljebb haladtak a kártétellel, mint a tábla többi részén.

Mint ahogy hirtelenében csak klórbárium és kékgalic állott rendelkezésünkre, a védekezésnél mindkét szerből 5—5%-os oldatot készítettem s azt összekeverve — permetező gépján öntözőkanna rozsájával — oly alaposan megöntöztük a kártétel határát egy méter szélességben, azonkívül a már teljesen lerágott répákat egyenként, rózsá nélkül, hogy a legtöbb hernyó valóságos fürdőt kapott és mielőtt evett volna a mérgezett növényből, máris megbetegedett, ilyen állapotában pedig könnyen volt összeszedhető. Mint ahogy a nálunk előforduló roppant nagy repedésekből nem sikerült kiszedni őket, az elpusztított helyet a kártétel legszélső határáig alászántottuk és többször alaposan megvashengereztük úgy, hogy ott élő hernyó nem igen maradhatott. Azóta tényleg csak imitt-amott fordul elő egy-egy példány. Ugyancsak leaszántottuk és lehengereztük az egész buzatárlót, amivel nemcsak a még vándorló hernyók egy

*) Szívesen vettem volna, ha a t. cikkirő az illető könyvemnek nemcsak a képet, hanem a szöveget is nézte volna. Az illető kép mellett szövegben (130. old.) olvashatta volna a következőket: „Ha öregebb a hernyó, lustább és kényelemkedvelő is lesz. Az ilyen hernyó már nem mászik fel a levélre, hanem a répa nyakát, fejét kezdi ki s ezt rágja, ha pedig a rágás nagyobb, hogy kis oduvá tágult, akkor beléje húzódik és még nappalra sem hagyja el.” Azt készségesen írom alá, hogy a folyó évi nyári (juli) kártétel felülmúlja mindazt, amit eddig láttam. Elismerem, hogy ez a kár is csak olyan nagy lehet, mint a tavaszi, mert mindkét esetben a répa egyformán szenved s nehéz volna eldönteni pontosan, hogy melyik kár is a nagyobb.

**) Nem a trágyával kerültek, hanem a trágyás földre tojta azokat a bagolyt. Kérdés az is, hogy a trágya miként volt beszántva. E kérdésre nézve lásd a bagolytábláról szóló cikkelyemnek idevonatkozó részét. (Köztelek I. é. 57. és 59. számait.)

részét pusztítottuk el, hanem a lepke által pete-rakásra nagyon kedvelt gyomokat és tarlót is. A permetezővel mérgezés és szedetesen kívül ez a leghatásosabb védekezési mód, amit azonban csak úgy hajthatunk végre sikeresen, ha nemcsak a gyomos tarlókat buktatjuk le idejében, de az árkokat és mesgyeket is megtisztítjuk a gyomtól, amit mély kaszással, vagy ha elég száraz a kóró, felégetéssel tehetünk meg.

Az idejéig repáinkban általában el van terjedve szórványosan a bagolyt. még pedig a vetési lerágott dohánytáblát, Szolnok megyében pedig, mint olvasom, a hatóság vette kezébe a dolgot, akkor pedig már alaposak lehetnek a kártevés. Tekintettel a közeli őszi vetésekre, kívánatos volna, ha a „M. Kir. Rovartani Alkalmazás” venné kezébe a védekezési munkálatok vezetését hatósági támogatással, természetesen inkább csak a kisgazdák körében, mert a tanult gazdáknak ugyis kell lenni annyi intelligenciának, hogy jó szakkönyveinkből is megértsék és végre is hajtsák azt.

Kiszombor, 1914. július 17-én.

Torbágyi Tiwor,
urad. intéző.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A borjak mesterséges felneveléséről.

A tőlünk nyugatra fekvő országokban már régen tisztában vannak a gazdák a borjak mesterséges felnevelésének számos előnyével; nevezetesen tisztában vannak azzal, hogy:

1. módunkban van a borjunak adandó tej mennyiségét a fajta, tenyészelel és az életszűnyak megfelelően szabályozni;
2. elesnek mindazon hátrányok, melyek az elválasztással vannak összekötve;
3. bármily okból árván maradt borju táplálása nehézségekre nem ütközik;
4. a gümőkór elleni küzdelem ilyen eljárással vihető a legkéleletesebben keresztül;
5. jelentékenyebben olcsóbb, mint a felnevelésnek természetes módja;

Ezek az előnyök voltak azok az indokok, amelyek következtében elhatároztam magamat, hogy Károlyi Lajos gr. vitkai uradalmában a vezetésem alatt álló tehenészetben kísérletet tesztek a borjak mesterséges felnevelésével, szembe-

*) Hogy hol pusztított 1914-ben nálunk, azt közöltem a „Köztelek” I. é. 57. számában. Természetes, hogy azonkívül más vármegyékben is.

állítva annak eredményét az itten szokásban levő természetes felneveléssel.

A mesterséges felnevelésnek azt a módját alkalmaztam, amely leföldrött tejtáttásával történik. Tekintettel azonban arra, hogy földrés alkalmával a tej éppen legértékesebb alkotórésztől, zsírtól fosztatik meg, az elvont zsírt olcsó rozsliszttel pótoltam azon élettani élv alapján, hogy a szervezetben a szénhidrátok a zsírokat helyettesíteni képesek. Felnevelés közben a tisztaságra az elképzelhető legnagyobb gondot fordítottam, mert a siker nagyrésztben a tökéletes tisztaságtól függ, ellenkező esetben az egész eredményt meghusító behurut lép fel az állatokban.

A mesterségesen felnevelendő borjak születésénél magam segédkeztem. Koldökszinórukat még a hüvelyben öt ujjnyira a hasfaltól lisofornban áztatott fonállal lekötöttem, bő alomra helyeztem őket és úgy a borjuketreceknek, mint az itatóedényeknek teljes tisztántartásával igyekeztem a fertőzést és a behurutot elkerülni.

Az ételt úgy készítettem el, hogy egy liter földrött teje 25, majd később 30 gr. legolcsóbb rozsliszttel számítva, avval összekevertem. Hogy a lisztnek csomósodását elkerüljük, leghelyesebben úgy járunk el, hogy közönséges függőleges nyelű köpülőbe teszszük a lisztet és a leföldrött tejet egy részével jól elköpljük és az így egyenletesen elosztott, hogy úgy mondjam emulziót a tógymelegre felmelegített többi sovány tej közé keverjük.

Ugy is elkészíthetjük az ételt, hogy a lisztet egy kevés sovány tejjel egy nyitott edényben keverjük szét egyenletesen és azután egy másik nyit edényben álló többi sovány tejjel felhigítjuk. Ez utóbbi eljárással azonban az étel gyorsabban hül ki.

A felnevelést négy szakaszra osztottam be. Az első szakaszban — *négyszeres korukig* — az állatok teljes tejet kaptak. A második szakaszban, mely *nyolcszertes korukig* tartott, a teljes tejet fokozatosan lisztes sovány tejjel helyettesítettem úgy, hogy a liszt mennyiségét is, egy literre számítva, fokozatosan 30 gr.-ra emeltem. A harmadik időszakban — *betöltött 3 hónapos korukig* — tisztán az előbb leirt módon elkészített ételt kaptak a borjak, de a harmadik időszak vége felé a literenkénti liszt mennyiségét csökkentettem, végre a választás utáni 4-ik időszakban tisztán leföldrött tejet kaptak a kísérleti borjak és pedig 12 liter naponként és fejenként, míg az első három időszakban a tej mennyiségét illetőleg a testsúly 1/3 részét vettem alapul, miért is minden hetedik napon, hasonló viszonyok között az állatokat lemérttem.

Kísérleteim közben tapasztaltam, hogy azok a borjak, amelyek az első időszakban a tejet közvetlenül az anyjuktól szopják, nehezen szoktatható a második időszakban az ivásra. Az ilyen borjak egymás tógyét illetve herezacskóját szopják folytonosan, amelyek attól meg is duzzadnak. Leghelyesebb tehát születés után azonnal megtanítani őket az ivásra és a teljes tejet is úgy adagolni nekik.

Az alábbi táblázatban közlöm 18 borjunak születési és 12 hetes korban eszközölt választási súlyát és amely borjak közül 9-et termé-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár”-rostát

szíveskedjék árjegyzéket kérni, amelylyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vozárköpviselő: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRGYŰKÖRSÉGE, BUDAPEST, V. VÁCZI-KORUT 32.

szetesen, 9-et pedig mesterségesen neveltem fel. A mesterségesen felnevelteknél ilymódon a választás a harmadik időszak végére esik.

A választás után a mesterségesen felneveltek még 4 héten át lefölözött tejet kaptak, míg a természetesen felneveltek közül csak néhányat sikerült az ivásra reászoktatnom.

Mesterségesen felneveltek.

Borju száma	Ellési súly	Választási súly 3 hónapos korban
61	35 kg.	117 kg.
19	39 "	121 "
60	34 "	114 "
144	36 "	133 "
77	38 "	148 "
12	40 "	139 "
55	33 "	144 "
26	36 "	158 "
14	39 "	139 "
Ellési súly	átlag 36,6 kg.	
Választási súly	" 135,0 "	

Természetesen felneveltek.

Borju száma	Ellési súly	Választási súly 3 hónapos korban
88	34 kg.	106 kg.
7	37 "	104 "
115	32 "	96 "
198	42 "	105 "
118	40 "	122 "
85	40 "	118 "
86	39 "	121 "
59	40 "	129 "
116	35 "	113 "
Ellési súly	átlag 37,6 kg.	
Választási súly	" 112,6 "	

A mesterségesen neveltek a választás után egy hónapig 10—12 liter sovány tejet kaptak s azt nagy mohósággal fogyasztották, míg a természetesen felneveltek közül csak három volt, amely a választás után a fölösztöt tejet jól itta. Négyhónapos korban a borjak súlya a következő volt:

Borju száma	Mesterségesen felnevelt	Borju száma	Természetesen felnevelt
61. sz.	153 kg.	88. sz.	123 kg. nem ivott
19. "	166 "	7. "	130 "
60. "	160 "	115. "	115 "
144. "	170 "	198. "	123 "
77. "	180 "	118. "	163 " ivott
12. "	177 "	85. "	152 " ivott
55. "	182 "	86. "	141 " nem ivott
26. "	189 "	59. "	160 " ivott
14. "	175 "	116. "	139 " nem ivott

A mesterségesen neveltek tehát négyhónapos korban 172 kg.; a természetesen felneveltek ugyanezen korban 139 kg. súlyúak voltak.

Érdekesnek mutatkozik végre a kétféle felnevelés költsége között mutatkozó különbség kiszámítása. A számításnál a zabdarára és a szénára, amelyet mindkétfele borju egyenlő mennyiségben kapott, nem terjeszkedem ki, hanem csupán a teljes tejet, illetve a lefölözött tejet és a rozslisztet veszem a becslés alapjául. Az alábbi táblázat az átlagborju által elfogyasztott takarmány mennyiségét tünteti fel, ha

azt természetesen, illetve mesterségesen neveljük fel.

Hányadik hét	Napi tej-mennyiség	Természetes felnevelésnél teljes tej egy héten át	Mesterséges felnevelés teljes sovány tej	rozsliszt
1.		F o c s t e j		
2.	4,7	32,9	32,9	—
3.	5,2	36,4	36,4	—
4.	6,0	42,0	42,0	—
5.	6,8	47,6	40,0	7,6 0,19
6.	8,5	59,5	45,0	14,5 0,53
7.	9,2	64,4	36,0	28,4 0,85
8.	10,0	70,0	14,0	56,0 1,68
9.	10,8	75,6	—	75,6 2,27
10.	8,1	56,7	—	56,7 1,70
11.	5,1	35,7	—	35,7 1,07
12.	3,0	21,0	—	21,0 0,52
		541,8 l.	246,3 l.	295,5 l. 8,72 kg.

Ha most a két felnevelési mód közötti különbséget pénzértékben akarjuk kifejezni, akkor, mivel a teljes tej literét 30 fillérrel értékesítjük, a természetesen uton felnevelt borju által elfogyasztott tej ára: $541,8 \times 30 = 16254$ kor. addig a mesterségesen felneveltnél a költség a következőképpen alakul:

246 l. teljes tej a 30 fill.	7389 kor.
295,5 sovány tej a 8 fill.	2364 "
8,72 kg. rozsliszt a 24 fill.	209 "
	9982 kor.

A két felnevelés közti különbség tehát körülbelül 65 koronát tesz ki, a mesterséges nevelés előnyére, amely összeg még nagyobbodik akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy a tejszínből készült vaj kg.-ját 440 kor. értékesítjük, az irót pedig malacokkal etetjük fel.

(Vitka.)

Kerekes Géza.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Malacok fertőző hurutos tüdőgyulladásása.
144. kérdés. 2 és 1/2 hónapos malacaim rozst kapnak és lóherésben jarnak. Folyton köhécselnek és az öl malteros falát ragják. Mi ennek az oka és mivel lehetne ellene védekezni? Megjegyzem, hogy a malacok himlősek voltak, de már keresztül estek rajta.
N. Á.

Felelet a 144. sz. kérdésre. A malacállományban alighanem a fertőző hurutos tüdőgyulladás uralkodik és emiatt köhécselnek a malacok. Nem lehetetlen továbbá, hogy a malacoknak „himlője” szintén hurutos tüdőgyulladás következménye volt, mert a fertőző hurutos tüdőgyulladás folyamán gyakran szokott egyúttal bőrkiütés is fejlődni. A betegség leküzdésének és a megbetegedett malacok megmentésének

egyedüli hathatós módja a friss és lehetőleg pormentes levegőn való folytonos tartás, illetve legeltetés, amire ezidőszent különösen kedvező az alkalom. Ezenkívül csak még a malacok erőteljes takarmányozása érdemel különös figyelmet.

A fal vakolatának ragása annak a jele, hogy a malacok eleségében kevés a szervetlen só, elsősorban a mész. Erre való tekintettel tanácsos a malacoknak előzetesen kissé megnedvesített rozseleségbe iszapolt krétát (fejenként és naponta 10 grammot) egyenletesen befekeverni. Amennyiben egyébiránt a lóherés bőségesen szolgáltat eleséget a malacoknak, a mésznek adagolása csakhamar feleslegessé fog válni, mert a lóherés legelő maga is képes fedezni a malacok mészszükségletét.
M. J. dr.

Behívott eselédék családjának sorsa. 145.

kérdés. A behívott eseléd családját tartozunk-e tovább is díjazni?
Több érdeklődő.

Felelet a 145. sz. kérdésre. Az 1907. évi XLV. t. c. 49. §-a értelmében: „Ha a eseléd mint hadserégbeli vagy honvédujone, vagy mint tartalékos, illetve póttartalékos tényleges szolgálatra, vagy mint védőköteles akár részleges, akár általános mozgósítás alkalmával bevonul, a szolgálati szerződés azonnal megszűnik s ezért egyik fél sem igényelhet kárpótlást”. A törvény eme rendelkezése értelmében az összes, a katonai mozgósítás alkalmával behívott gazdasági eselédék szolgálati szerződése jog szerint megszűnik minden kártérítési, illetve kárpótlási igény nélkül. A törvény tehát megadja a jogot a gazdának, hogy a katonai szolgálatra behívott gazdasági eseléd szolgálati szerződését azonnali hatállyal megszüntesse, gátat vetnek azonban ennek az emberi méltányosság követelményei és a gazdasági munkásszükséglet. Miként arra vonatkozólag a m. kir. földművelésügyi miniszter a gazdasági társadalomhoz intézett felhívásában reményét kifejezte, nem fog a magyar gazdaközönség körében egy is akadni, aki az idézett törvény-szigoru alkalmazásával a szolgálati tételre így nehéz időben behívott eseléd otthonmaradt családját megéheztetésétől fosztaná meg s nélkülözésnek tenné ki, mialatt a gazdasági eseléd hazája iránti kötelezettségét teljesíti. Ha tehát a törvény megadja is a jogot a szerződés megszüntetésére, viszont a méltányosság megköveteli, hogy a gazdaközönség töle telhetőleg gondoskodjék a behívottak családjáról. Emre gondoskodás módja igen természetesen teljesen magára a gazdaközönségre van bízva.
R.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleménye:	2167
Egyről-másról:	2167
A moratórium:	2169
Növénynemesítés és vetőmagtermesztés.	
A Székács-féle nemesített búzák diadala:	2170
Gazdasági rovatban.	
A mezei pockok irtásáról:	2171
Védekezzünk a bagolyféle ellen:	2171
Szaryasmarhatenyésztés és tejgazdaság.	
A borjak mesterséges felneveléséről:	2172
Levélszekrény:	2173

Beigazolando,

hogy mily feltétlen bizalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellű

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.

A galántai nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrövidebb idő és a legcsekélyebb benzinfogyasztás mellett.
Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselőte, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

Vegyesek	Oldal
Kérelem az OMGE. tagjaihoz. — Gabonapiaci szemle. — A bevonult gazdasági számtartók helyettesítése. — A budapesti vágómarhavásár forgalma. — A háboru és a magyar komló. — A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete és a háboru. — A miskolci országos sörárpavásár. — Elmaradnak az állatdíjazások. — Hadikórház a Hangyában	2174
Kereskedelem, tőzsde	2175
Szerkesztői üzenetek	2177

Kérelem az OMGE. tagjaihoz.

Talán senki sem rója fel nekünk, hogy amidőn teljes odaadással és lelkesedéssel, minden érzésünkkel és minden gondolatunkkal, minden erőnkkel és megfeszített munkakészségünkkel a nemzet nagy és sorsdöntő ügyének szolgálatába állítjuk oda az Országos Magyar Gazdasági Egyesület egész szervezetét: szót bátorkodunk *iro domo* is emelni s egyesületünk tagjaihoz azt a nyomatékos kérelmet intézzük, szíveskedjenek e nehéz napokban is gondolni az ország első gazdatársadalmi intézményének fenntartására. Ennek biztosításához pedig senkitől sem kívánunk semmifele áldozatot, csupán arra kérjük gazdatársainkat, hosszú éveken át becsülettel végzett békés munkájuk osztályos társait: *ne feledkezzenek meg, ha csak módjukban áll, folyó évi egyesületi tagdíjuk sürgős befizetéséről.* Bármennyire érzi is gazdaközönségünk a reánk nehezedő idők súlyát, bármennyi bajjal és akadálylyal kell is e rendkívüli helyzetben megküzdünk: ne esökkentsék e körülmények áldozatkészségünket és ne engedjék lelohadni az érdeklődő szeretet és együttérzés mindannyiunk szívében lobogó lángját, amelynek melege és ragyogása társadalmi szervezeteinket nagyra növelni segítette. A békés munka éveiben mindig helytállott az OMGE. és a „Köztelek” hazai mezőgazdaságunk érdekeiért és mindig elül járt abban a nagy, nemzeti jelentőségű munkában, amely a gazdasági ismeretek terjesztésével és fejlesztésével termelésünk fokozására és az ország anyagi jólétének gyarapítására törekedett. Ez a fontos hivatásunk ma sem szűnt meg, csak más utakat és módokat szab ideiglenesen elénk. A termelő munka folytonosságának biztosítása a rendkívüli viszonyokhoz való alkalmazkodás révén: ime gazdasági harkészségünk alapfeladata, amelynek megteremtésében és megővésében fokozott kötelességtudással igyekszünk közreműködni. De nagy és fáradságos munka vár e téren reánk a jövőben is, ha majd Isten segítségével a háboru ledöntötte romok felett új építő munka, új élet indul meg. Ha millió dolgozó kar puskával meg karddal kényszerült felszerélni a békés munka szerszámaikat: az aggnak, a nőknek és a gyermekeknek kell azokat megragadniok, hogy véderőnk tápláléka és jövő évi termésünk előkészítése lehetőség szerint biztosítva legyen. És amint eloszlik a háborus fergeteg s ismét kiragogy fejünk felett a békekesség

napia: az OMGE. szervező erejére, tanácsadó szavára, irányítására akkor is szüksége lesz az ekeszárvaó visszaterő gazdának. De szüksége lesz a régi hagyományokkal bíró, jól megalkalmazott társadalmi szervezetekre az államnak is, amelyet ez intézményeink a helyreállítás és újalkötés munkájában hathatósan támogathatnak. Meglevő társadalmi szervezeteink és elsősorban az immár kilenc évtizedes *multra* visszapiillató OMGE. fennmaradását tehát a legszükségesebb anyagi eszközöknek egyesült erővel való előteremtésével biztosítanunk kell. A huszonnégy koronás egyévi tagdíj beküldése a természet valahogyan betakarítani és értékesíteni tudó egyes gazdára nézve olyan áldozatot jelent, amelyet főként tehetősebb gazdatársainknak annál kevésbé volna szabad hazafias kötelezettségük sorából kifelejtienők, mert az egyesület működését és fennmaradását e nehéz napokban csak tagjaink áldozatkész érdeklődése biztosíthatja s csak ezzel állhatunk helyt a mostani, egész társadalmunk szervezetét megrázó, példátlan aranyu általános nemzeti erőpróbában.

Gabonapiaci szemle. Az elmúlt héten a vasuti forgalom a gabonakereskedelelem szempontjából még mindig a legszűkebb keretekben mozgott és ennek következménye természetesen az volt, hogy a készárúinál még mindig nem emelkedett, csak e hét közepén volt némileg nagyobb árúinál tapasztalható. A csekélyebb kínálat a buza árának emelkedését vonta maga után, ezen magasabb árak mellett azonban csak minimális forgalom keletkezett. Midőn azonban a tőzsde tudomást szerzett a Németbirodalom gabonavámjainak felüggesztéséről, ennek nyomán arcsökkenés következett be, holott az amerikai tőzsdek éppen a németbirodalmi gabonavám-felfüggesztes hatása alatt szilárdabb hangulatot mutattak. A hét közepén mérsékelték az árak mellett nagyobbodott a forgalom. A fővárosi malmok is készségesebben vásároltak. Szerdán elkelet 15,000 q buza átlagban 30:50—31—K. árban. Rozs 10—15 fillérrel volt olcsóbb, az árpa lanyha. A készárúüzlet megelénkülése most már rohamosan várható, egyrészt, mert a honvédelmi miniszter ismeretes rendelete folytán a fölösszámu népfelkelők az aratási, illetve cséplési munkák elvégzésére szabadságot kaptak, továbbá a csapatszállítások befejeztével a vasuti forgalom is rendesebb mederbe fog terelődni. Így remélhető, hogy az új gabona piacra hozatalának semmi akadályja sem lesz. Németország ugyancsak biztosította az aratási és cséplési munkák zavartalan lefolyását. Az európai gabonátőzsdeken a határidőüzlet — ahol érvényben volt — mindenütt szünetel. A legtöbb állam tőzsdei forgalmáról és hangulatáról értesülések nincsenek.

A bevonult gazdasági számtartók helyettesítése. Az általános mozgósítás miatt igen sok gazdaságnak bevonult a számtartója s ezért a gazdasági számtartás sok helyen megszűnt, noha a háborus bonyodalmak következtében előállott rendkívüli viszonyok a gazdasági számtartás ellenőrző szerepét még inkább szükségessé teszik. Az OMGE. igazgatósága gondoskodott róla, hogy az OMGE. számtartási osztálya a háborus idők

alatt is minden fennakadás nélkül vezethesse a számtartási osztály kötelekibe tartozó gazdaságok számadásait. Az OMGE. számtartási osztálya ezenkívül elvállalja az olyan gazdaságok számtartásainak a vezetését is, amelyek nem tagjai a számtartási osztálynak, de a behívások következtében a számtartásuk fennakadt. Szükség esetén leltározzunk, zárunk, illetőleg jövedelmi mérleget is készítünk. Mindezeket a munkákat a számtartási osztály méltányos feltételek mellett vállalja el.

A budapesti vágómarhavásár forgalma rendkívül élénken indult meg a csütörtöki vásári napon. Ugy a főváros nagyvágói, mint a katonai szállítók élénk érdeklődést tanúsítottak. A felhajtás kerekaszmban 1000 drb vágóállat volt, tehát a fele a legutóbbi vásár felhajtásának. Itt is nyoma látszott annak, hogy a vasuti forgalom az élelmezés szempontjából sem terelődött még a rendes kerékvágásba, bár rendelőileg utasítottak a forgalmi főnökségek, hogy a fővárosba irányuló előállatforgalom akadálytalan lebonyolításáról gondoskodjanak. De részben az is okozza a csekélyebb felhajtást, hogy a mult heti vásárra felhajtott nagyszámu vágómarha egyenesen demutot idézett elő. Az e heti vásáron átlagban 12—14 fillérrel emelkedtek kg-ként az árak és egy korona árban is cserélt gazdat a felhajtott vágóállat. Jelentékeny vásárlást végzett a pólai és a trieszti katonai szállító-cég.

A háboru és a magyar komló. Cseh és osztrák szaklapok híradása szerint az ottani komlójárásokban az igen abnormalis időjárás következtében a még nemrégben hangoztatott jó termés remények megcsökkentek; az alsó mellékágak nem viritottak ki, a tő tetején levő tobozok pedig a száraz nappalok és hideg éjjelek következtében nem fejlődtek, aprók maradtak, így az 1912. évi termésen alul marad az ideai cseh termés. Ezért a július közepén már zsugorodófélben volt komlóárak ismét javulnak úgy, hogy elővételek a Bácskában 300 K. körül történtek, de valószínűen a métermázsánkénti ár emelkedni fog. Jó ezt tudni a komlótermelőknél, de jó tudni a hazai sörgyáraknak is, mert most kénytelenek a környéken található magyar komlót mind megvenni, amennyiben a mozgósítás miatt aligha hozathatnak Csehországból komlót, vagy „örökké” tart a vasuti szállítás. Valahára megérjük, hogy a külföldi piactól önállóan fog kialakulni a magyar komlóár s külföldi komló hiányában megtudják majd a magyar sörgyárosok, hogy a magyar komlóból is lehet jó sört főzni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete és a háboru. Az évszámra való tekintettel most küldi szét a szövetkezet folyószámlakivonatát, mely alkalommal, a háborus bonyodalmakra való tekintettel szükségessé vált, hogy összes künnlévségei legalább is váltoval fedeztessenek, hogy ily módon a künnlévségeket bármikor folyóvá tehessék. Kiterjed ez az intézkedés mindazoknál a tagoknál levő künnlévségekre, ahol a szövetkezet követelése a tagok által jegyzett részjegy értékét meghaladja. Amint a háborus bonyodalmak megszűnnek, visszaállítják a rendes viszonyok között szokásos eljárást. Mivel a háborus bonyodalmak a közlekedési eszközök igénybevételét a polgári szükséglet szállítására nézve annyira korlátozták, hogy teljes lehetlenség a megrendeléseket fogynatosítottani, tekintve, hogy a vasutak az áruküldemények felvételét egyáltalán beszüntették, másrészt

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2—4. SZ.

SZÁLLIT:

tatai, tokodi, dorogi	tatai	felsőgallai és miskolc-	felsőgallai
akna-, dara-, darabos és cséplési	tojás- és téglabrikettet.	diósgyőri darabos és építkezési	M. A. K. ... védjegyű portland-cementet.
szenet.	brikettet.	meszet.	cementet.

BORSODI SZÉNBÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2—4. SZ.

SZÁLLIT:

Királdi Sajószentpéteri Sajókazai Rudolftelepi és Kázinai	akna-, cséplési és darabos
SZENET	

mivel az árak kellő időben való megérkezéseért a szövetkezet felelősséget nem vállalhat, egyelőre a megrendelések teljesítését felfüggesztették. Mindezek dacára a beérkező megrendeléseket elfogadja s azokat amint a szállítási eszközök használatba vehetők és a szállítás lehetővé válik, foganatosítani fogja. Bekövetkezhetik azonban az az eset, hogy beérkeznek olyan megrendelések is, amelyek abban az időben már, amidőn a leszállítást foganatosíthatni lehet, a gazdaságban többé fel nem használhatók. Nehogy tehát ilyen esetekben a szállítást foganatosítsák, kéri a szövetkezet a gazdák értesítését, hogy ily esetekben a megrendelést tárgyalatlannak tekinthesse. A háborus bonyodalmak következtében, a behívások által, a szövetkezetnél alkalmazottak létszáma is tetemesen megcsökkent. Mindazonáltal a vezetőség mindent elkövet a hiányok pótlására, hogy az üzletforgalmat lehetőleg a szokott módon lebonyolíthassák.

A miskolci országos sörárpavásár, amely augusztus 25-én tartatott volna meg, a beállott háborus bonyodalmak miatt nem fog megtartatni.

Elmaradnak az állatdíjazások. A földművelésügyi miniszter rendelete folytán a folyó év őszére tervezett járási állatdíjazásokat újabb intézkedésig elhalasztották.

Hadikórház a Hangyában. A „Hangya” szövetkezet bejelentette a honvédelmi miniszternek, hogy a háború sebesültjei számára 22 ágyas kórházat rendez be, elvállalva a sebesültek gyógykezelésének, ellátásának és ápolásának összes költségeit. A kórház vezetését Balogh Elemér vezérigazgató hitvese vállalta magára.

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.

(1914. augusztus hó.)

Vidék	Normális havi óra padtközege VIII/1-31.	Tényleges csapadék VIII/1-31. milliméter	Csapadékos napok száma VIII/1-31.	Normális havi hőmérséklet °C VIII/1-31.	Tényleges havi hőmérséklet °C VIII/1-31.	Zivatar
I. a	55	5	1	21.0	20.4	Csak kevés és kár nélküli elült zivatar volt.
b	48	2	1	21.6	20.5	
c	42	0	2	21.6	21.2	
d	53	0	0	22.4	21.5	
II. a	60	3	2	21.0	19.2	
b	75	6	2	21.4	19.3	
c	57	2	1	21.6	19.6	
d	73	2	1	21.6	19.6	
e	73	2	1	22.1	20.1	
III. a	57	9	2	20.5	18.9	
b	75	17	2	16.5	13.6	
c	48	3	1	20.6	14.9	
d	77	16	2	16.5	13.3	
e	75	13	2	16.4	13.4	
f	60	11	2	20.7	20.4	
IV. a	80	20	2	20.2	13.8	
b	56	11	2	21.1	20.8	
c	48	5	1	21.1	20.4	
d	48	6	1	21.1	21.0	
e	105	23	2	19.0	18.9	
VI. a	55	0	0	22.4	21.5	
b	70	2	1	22.0	22.2	
c	60	9	1	22.0	21.9	
d	63	20	3	18.7	18.4	
e	65	22	3	17.8	17.8	
f	72	14	2	20.4	20.0	
g	68	12	2	20.6	19.1	
h	80	37	3	18.4	18.6	
i	68	28	2	18.0	18.0	

Időjárás.

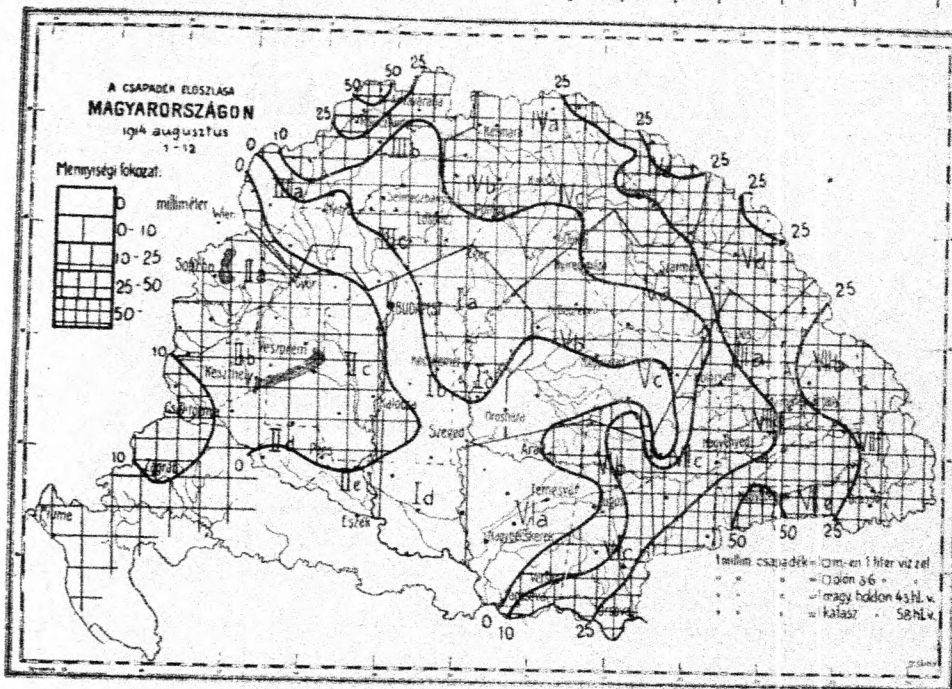
1914. augusztus 12.

A most elmúlt hét időjárása (aug. 6-14.) is kevesebb meleget hozott annál, amennyit szabály szerint hoznia kellett volna. A hiány ugyan nem túlságosan nagy, de mégis akkora, hogy hozzáadódván az eddig is hétről-hétre ismétlődő hiányhoz, az idei nyár időjárására is a hűvösség jegyét nyomja. Az elmúlt héten, főleg a hét vége már érzékenyen meghűvösödtek az éjszék, amennyiben az ország számos helyén az éjjeli hőmérséklet jóval 10 Celsius-fok alá szállott. A nappali melegen kevésbé volt érezhető az őszbefordulás kezdete, minthogy elég gyakran 30° fölé emelkedett dél körül a hőmérő higanyszála.

Bárha a hőmérséklet nem is érte el a szabályszerű magasságot, mezőgazdasági értékéből mégis alig vesztett valamit, mivel az idő egytől meglehetősen száraz volt. A szorosabb értelemben vett mezőgazdasági területen, amelyen még sok a behordó-, eséplő-, talán még aratómunka is, lényegtelen kevés eső esett az elmúlt héten. Általában nem esett több 1-3 milliméternél, úgy hogy augusztus első fele az itt értett vidéken határozottan száraznak mondható. Térképünkön látni, hogy igen jelentékeny területen éppenséggel semmi eső nem volt még ebben a hónapban. A végek felé és Erdélyben több ugyan az eső, sőt északon Csacza és Rajecz-fürdő, azután lenn délkeleten, Nagyszében táján tekintélyes mennyiséggel esett. Amde ez a bővebb esőzés csak igen szűk helyre szorítkozik és merőben helyi jelenség számba megy. Az esőnek mennyiségi eloszlásáról egyébként térképünk részletes felvilágosítást nyújt, amennyiben külön jelöltetett az a terület, melynek csapadéka 0 és 10, valamint 10 és 25 milliméter között van.

Bosznia, Szerbia tájékán is olyan volt az idő, mint nálunk: mérsékelt nappali forróság, hűvös éjszék és szárazság. Hasonló volt az idő a galíciai részekben is. Németországból gyéren érkeztek időjárási sürgönyök, a töredékes híradásból mintha valamivel esősebb időjárás derülne ki, mint amilyen minálunk volt.

Sávoly Ferenc dr.

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak)

- I. Dana-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobb.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
- II. Dana jobb.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol. Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Dana balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobb.: a) Szep., Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Bor. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Eajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k. — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csán., Ar. ny., Tor., Tem. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Királyhágón tal.: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.-Tor. k., Ud. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny. — d) A.-Fehér ny., Huny. — e) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér k. — f) Szab., Fog., Bras. — g) N.-Kük. Hármsz., Ud. d., Csik.

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SCHLICK-NICHOLSON GÉP-, WAGGON- és HAJÓGYÁR R.T.
Gyár és irodák: BUDAPEST. Telefon 74-46-47, 27-17 és 127-66.
V. Váci-ut 45-47.

Ajánlja legjobb gyártmányú loistállóberendezéseit.

Szállít igen jutányos előnyárak mellett raktáron levő zabcsészéket, szénakosarakat, istállóablakokat, rácsozatokat, szerszámtrókat, süvegeket, kötőgyűrűket stb. 5938

Költségvetések és tervezetek díjtalanok.

Járványok fellépése esetén a gyors és megbízható szérumkezelés érdekében használjuk a JENNER-PASTEUR-INTÉZET SZÉRUMAIT, amelyekről több mint 12 évi gyakorlat után kitűnt, hogy specifikus antitoxinokban bővelkednek, hogy összetételük tömény és állandó, hogy gyógyítóerejükben legerősebbek és hogy olcsóságuknál fogva mindenki részére hozzáférhetőek.

Kimutatás a ragadós állatok terjedéséről.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 12

Table with columns: A betegség neve, Fertőzve volt (K, U), Múlt évi állapot (K, U), Múlt évi (K, U). Rows include Lépfene, Veszettség, Takonykór, Száj- és körömfájás, Juhhimlő, Ivarsz. hóly. kiütés, Rühkór, Bivalyvesz, Sertésorbánc, Sertésvesz.

Ausztriában 1914. év aug. 5-én fertőzve volt: veszettséggel 22 k. 25 u., takonykórral 7 k. 7 u., rag. száj- és körömfájással 179 k. 2449 u., sertésveszével 223 k. 490 u.

Németországban 1914. év június 30-án fertőzve volt: takonykórral 11 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 859 k. 2577 u., sertésveszével 1760 k. 2457 u., rag. tüdőbólyal - E. - u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

1914. augusztus 13

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének gabonaszélesítője a „Köztelek” részére.)

A vasúti árufelvétel felfüggesztése folytán a forgalom szünetel.

Elkelt 15.000 q buza 20-30 fillérrel magasabb árrban. Rozsban az üzlet irányzata nem változott. Budapesten 21-20 koronát fizettek métermázsként.

Takarmányörpára iránt élénk érdeklődés mutatkozott és Budapest partásiban 17-60-17-70 koronát fizettek. Zabban az üzlet irányzata nem változott. Budapesten helyben fekvő árúért 22 koronát fizettek.

Tengeriben alig volt üzlet. Budapesten 16-30-16-40 koronát fizettek.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. augusztus 14-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtottak a szokott községekből 235 szekér réti szénát, 105 szekér muhart, 10 szekér zsupszalmát, 25 szekér alomszalmát, - szekér takarmányszalmát, - szekér tengeriszart, 95 szekér lóherét, lucernát, zabosbükönnyt stb., - zsák szeseket.

A forgalom: élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. ó 800-1000, réti széna II. r. ó 560-800, réti széna I. r. új esomagolásra, muhar 640-940, zsupszalma 560-700, alomszalma 400-560, takarmányszalma, tengeriszar, zabosbükönny (új és ó) 600-800, lóheré, lucerna 700-940, köles kocsiszám 470. Összes súly 564.000 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben a forgalom korlátozott volt, miután a vasúti szállítások szüneteltek és így a forgalom csak a szeszgyárak helyén és azok környékén volt élénkebb. Hir szerint a vasut már a szesz és denaturált szesz és általános denaturáló szer szállítását már felvette és így remény van arra, hogy a forgalom élénkebb lesz.

Elkelt finomított szesz nagyban 206-207 K., adózatlanul 67-68 K., míg ellenben kisebb tételek 209 K.-ig keltek el.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 53-54- koronáig kelt. Egyes barellok drágábbban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat és csak későbbi szállításra van ajánlat jegyzésen alól. Fix árrban is létesült néhány üzlet, vidéki szeszszabráktárak és szesznyakereskedők által vásárolva.

A szeszüzlet irányzata szilárd.

Ausztriában a szeszárakat emelték.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 60-61 K.

Budapesti jegyzés:

Table with columns: Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz. Values in koronákban.

A budapesti tojástőzsde árjegyzései.

1914. augusztus 6

Tiszavidéki: eredeti 64- K. Felsőmagyarországi: eredeti 60- K. Kosárru (18 1/2-18 1/2 db 1 K.) átszámitva 72-75-78 K. Irányzat: lanya. Időjárás: meleg. Megjegyzések: Az árú nagyrésze eladatlanul marad.

Budapesti lovásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 13

Felhajtatott:

Table with columns: Jobb minőségű csikó, remonda, Könnyű kocsiló (jukker), Nehéz (hintós), Igás kocsiló (nyugati vér), Parasztlóvak, Fuvároslovak, Állarendelt minőség. Includes prices and total 924 drb.

Eladatlan maradt 430 drb. Irányzat: élénk. Székesfőváros levágásra vásárolt, 53 darabot 64-164 K.-ig.

Budapesti vágómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 13.

Felhajtás összege:

Table with columns: Új felhajtás, Múlt vasárról visszamaradt, Eladatlan vágóhidra. Total 1842 drb.

Származási hely szerint:

Table with columns: Magyar eredeti, Magyar tarka, Bivaly, Horvátországi, Boszniai marhák. Total 1842 drb.

Minőség szerint:

Table with columns: Elsőrendű hizott, Másórendű, Állarendelt minőség, Bivaly. Total 1842 drb.

Nem szerint:

Table with columns: Bika, Ökör, Tehén, Növendék-bivaly. Total 1842 drb.

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

Table with columns: 1914. augusztus 13, I. rendű, II. rendű, III. rendű. Rows include Magyar hizott ökör, Tarka hizott ökör, Konzerv ökör, Tehén, Bika, Növendékmarha, Bivaly.

Irányzat: élénk, az árak 10-16 koronával métermázsként emelkedtek.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 13.

Table with columns: Heti felhajtás összege, Elkezdett vagon, Erkezett összesen darab, Eladott, Eladatlanul maradt. Values for aug. 7-16 and aug. 13-ig.

Napi árak fillérben

Table with columns: Nap, Öreg néhez páronként, Páronként 300 kg-on felül, Páronként 220-300 kg., Könnyű 220 kg., Husos fajta. Rows for aug. 7 and aug. 13.

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők. 2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul és 40% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár a túlnagy kínálat és csökkent kereslet miatt igen lanya, az árak 4-14 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 11.

Á r a k :

(kilogrammonként 45 súlyban fillérekben) I. oszt. II. oszt.

Felhajtatott:

Table with columns: Magyarországól élő borjú, Ausztriából élő, leszurtt. Values in drb and fillér.

Á r a k :

(kor. értékben páronként)

Table with columns: Magyarországól élő gödölye, barany, leszurtt barany, Ausztriából, Ausztriából élő barany.

Összesen: 462 drb

Eladatlan maradt - darab élő borjú, - darab ragott borjú, - darab élő barany, - darab leszurtt barany.

Irányzat: élénk, az árak 10-12 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének kőbányai sertésüzletének telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Table with columns: Öreg nehéz páronként, Öreg közép, Fialat nehéz, Fialat közép, Fialat könnyű. Values in kg and fillér.

A hizott sertésüzlet irányzata: élénkebb. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúrdési szándék a kertületi állatvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Kredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. k. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 11.

Table with columns: Sertésveszén átment sertések, Sertésveszén át nem ment. Values in kg and fillér.

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: üzletelen.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. augusztus 10.

Table with columns: Felhajtás összege, Minőség szerint. Rows include Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, Eladatlan maradt.

Származási hely szerint:

Table with columns: Magyarországi, Galic. és bukovinai, Osztrák tartományokból, Boszniai. Values in drb.

(Árak 100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with columns: 1914. aug. 10., Magyar hizott ökör, Galicai hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bikák, Hizott tehén, Csontozni való marha, Bivaly, Konzerváru (solt).

Irányzat: szilárd, miután a mai hozatal 1500 darabhal kevesebb a multéthéhez képest, onnélfogva az elsőrendű ökör 2 K.-val, a másórendű 3-4 K.-val, a harmadrendű ökör 6-8 K.-val drágább lett, bika és tehén pedig 6-8 K.-val drágábbban kelt el.

! Korpa, konkoly, olajpogácsa, szárított répaszót! !

Legjobb beszerzési forrás

Wollák Jenő és Társa

gabona-, erő- és póttakarmány-nagykereskedők,

Budapest, V., Arany-János-utca 18. sz.

interurbán telefon 171-48.
Sürgönyeim „Fourrage“.

Arjegyzéket kívánatra küldünk!

Munkáslistát, számlát, takarmánylistát!

Gabonát, magvakat legjobb árban veszünk!

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát, (teljes üzempróbákat, indikálást, gőz- és szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.)

Gáz- és nyersolajmotoroknál hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Uj gépbeszerzéseknél előzetes felvételeket, teljes tervezéseket eszközöl 5808

Zsiros Károly öhl. gépészmérnök
Budapest, I., Állás-ut 26. Telefon: József 48-83.

Földbirtokosok figyelmébe!

a legmegbízhatóbb és legjobban bevált leghíresebb szabadalmazott „**SVEDIA**“ nyersolajmotorok

takarmánykamrákba, kastélyvilágítás és mindenemü gazdasági célokra az egyedüli biztos üzemű gépek „

Feltétlen megbízható olcsó üzem!

FŐBB ELŐNYEI:

Nincs: tüzgyólyó, koromképződés, piszkoldás, pénzügyöri ellenőrzés és üzemzavar.

LEGTÖBBI SZÁLLÍTÁSOK:

Gróf Zichy Flórád ur ..... B.-Délország
Fejérváry Géza ca. k. kam. ur ..... Nagykecsk
Báró Marschal Gyula ur ..... Ereczel
Báró Prónay László ur ..... Berecl
Báró Hammerstein R. ur ..... Sárpusztia

Arjegyzék, költésgezés és mindenemü stb. stb. felvilágosításul díjtalanul szolgál!

LANDLER ÖDÖN MOTORTELEPE, BUDAPEST, V., HONVÉD-UTCA 38. SZÁM. (Lipót-körut sarkánál)

Marhavész ellen

legjobban védekezhet istállójának többszöri meszelése és fertőtlenítése által. Ezen munka végrehajtására legalkalmasabb a

Krása-féle Fix

gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép, melyből több ezer van használatban. Kérje még ma a 177. számú árjegyzéket.

KRÁSA RUDOLF
Wien, VII., Kirchengasse 29.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 filler

GRÁNKÉNT és LÖERONKÉNT. NINCIS ROBBANÓ TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENÖRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST V. VACZI-KÖRUT 76

Gőzmivelés

Nagyobb területek megszántását Fowler-gözekével azonnalra is vállal 3218

Gőzekevállalat, Solt, Pest megye.

PALMA

Telefon a munkavégzésre: József 18-51.

A Budapesti Állatvásárpénztár Részv.-Társaság

foglalkozik: szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék, sertések és húsfélék **bizományi eladásával.**

Előlegot nyújt hatóságilag megállapított kamattalib mellett.

Értékpapírok eladására: Budapest-Ferenczváros.
Huséldoményok eladására: Budapest Központi Vásárcsarnok.

Telefon a munkavégzésre: József 18-55.

Ferment-Suphorin

a Christoph-féle folytatólagos erjesztési eljárással kapcsolatban a jelen leggazdaságosabb erjesztője. Nincs élesztő-manipuláció, nincs főzés, hűtés és sterilizálás, de van annál nagyobb szesznyereség!

Pénzt takarít használata által! Készen engedély hozzá azüknégtelen Szabadalom bejelentve és törvényileg védve. Sok száz szeszifőzőben legszebb eredményekkel használatban.

Legjobb referenciák!

Prospektusok és használati utasítás ingyen, a kísérletekhez minták saját árban.

Szeszipari műszaki vállalat, Christoph és Tsa
Budapest, I., Bercsényi-utca 12. Berlin, Charlottenburg.

Kocsjárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.

Kocsjárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Arjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Berson

Summary a legjobb

3 ELLENSÉG VARJÚ EGYÉR ÜSZÖK

kártevési ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 8 év óta bevált kitünő védőszer:

CORBIN

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csirázását! **Egyszerű alkalmazás! Olcsó!** Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld:

Dr. KELETI és MURÁNYI vegyészeti gyára **UJPEST**, valamint a főelárusítók:

Abony: özv. Grünwald Jónásné.
Arad: Singer Vilmos, Salacz-utca 3.
Aszód: Diamant Márton.
Balassagyarmat: Gerő Testvérek.
Balatonboglár: Fischl Jakab és Fiai.
Barcs: Dózsa Sándor.
Bács: Gebauer Emil.
Békéscsaba: Dobay Kálmán.
Berettyóujfalu: Kereskedelmi rész.-társ.
Csongrád: Szendrői László.
Debrecen: Kontsek Géza.
Delta: Heldenwanger és Uhrmann.
Eperjes: Friedmann Miksa.
Eszék: F. S. Thürner's Sohn.
Esztergom: Pátriász Zsigmond.
Érsekújvár: Sugár Lajos.
Félegyháza: Feuer Mihály.
Galgóc: Wertheimer Ignác.
Győr: Frantsik Andor.
Hódmezővásárhely: Kokovay Mátyás.
India: M. Petkovic.
Jászberény: Berger Vilmos.
Kecskemét: Gyenes S. és Fiai.
Kenderes: Bakai Gyula.
Keszthely: Molnár Ignác.
Kolozsvár: Babós és társai.
Léva: Stern József.
Losonc: Kredens Emil.
Lugos: Sticsinsky Ignác.
Makó: Ehrenfeld és Spitz.
Marcali: Kopári Jenő.
Margitta: Glück Aron.
Marosvásárhely: Szalmágy Gyula.
Mezőberény: Weisz I. János.
Mezőtur: K. Kiss István.
Miskolc: Vezekényi Vilmos.

Miskolc: Weidlich Pál.
Monor: Surányi Sámuel utóda.
Nagyenyed: Winkler János.
Nagykanizsa: Rosenfeld Adolf és Fiai.
Nagykárolyfalva: Kehr János és fia.
Nagykőrös: Körösi F. Péter.
Nagymihály: Glück Mór.
Nagyszében: Morscher Károly.
Nagyvárad: Radó Samu és Társa.
" ifj. Ullmann Izidor és Fia.
Nyírbakta: Schwarz Mór.
Nyírbátor: ifj. Polatsek Lajos.
Nyitra: Stern Lipót.
Nyiregyháza: Rosenthal Vilmos.
Obecse: Zentai János és fia.
Orosháza: Tafler Jakab és Fia.
Pancsova: Irasek Károly.
Pápa: Nepper Rezső.
Pécs: Spitzer Jakab.
Pozsony: Forray Béla.
Pöstyén: Drogéria a „Fekete kutyához“.
Sátoraljaújhegy: ifj. Klein Jakab.
Siófok: Oswald István.
Sopron: Müller Ferenc.
Szabadka: Klein Géza.
Szarvas: Bárány Béla.
Szatmár: Vámos Áron.
Szentes: Sarkady Nagy Ferenc.
Székesfehérvár: Káldor és Kelemen.
Szilágysomlyó: Ullman Ignác.
Szombathely: Eisinger Mór.
Temesvár: Kray József.
Tokaj: Weisz Hermann, vaskereskedő.
Túrkeve: Mészár Elek.
Ujvidék: Dietzgen Imre és Fiai.
Ungvár: Schlésinger Emánuel.
Zenta: Zentai János és Fia.

velmébe!

gjobban be-

marzott u u

motorok

télyvilágítás

ndennem ü

sági célokra

edüli biztos

gépek u u

megbizható

só üzem!

piszkolódás,

s üzemzavar.

OK:

.. B.-Díszek

.. Nagykészl

.. Bercezel

.. Berceel

.. Sárpuszta

.. stb. stb.

.. gal

BUDAPEST,

.. A 38. SZÁM.

..)

10-21

vásár-

saság

.. Juhok,

.. hústölök

.. sával.

.. meg-

.. mellett.

.. czváros.

.. árcsarnok.

.. -35.

.. IX. ker.,

.. utca 4. sz.

.. nonarchia leg-

.. arát áthelyezte

.. Arjegyzéket

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

..

500
darab
5-6 éves
valódi
erdélyi
fehér

JÁRMOSÖKRÖT

700
darab
1-2-3 éves
valódi
erdélyi
fehér

ÖKÖRBORJUT
eladásra (megbízásból) ajánl:
ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KALOZSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 25.
Telefon 619. (Interurban). Sürgőnycim: Közvetítés Kossuth-u. 25.

A munkáltatási időnyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kítővidéki perzselt

munkásszalonnát,
valamint pestvárosi
disznósírt

a legmérsékeltébb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA
disznósír- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgőnycim: „Weiszefett, Budapest.“ Interurban távbeszélő „József“ 14-50. 5717

Zsák- és ponyvaköleszés. Új és használt

zsák, ponyva,
gyapjuzsák, kévekető legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

Eredeti MAYFARTH-féle
törvényileg védett

„HERKULES“
bor- és gyümölcs-sajtók. Elsőrendű gyártmány! Víznyomású bor- és gyümölcs-sajtók. Felül nem mult szőlő- és gyümölcs-őrítők, szüretelőberendezések

MAYFARTH PH. és Tsa
gazdasági gépgyár
Bécs (Wien), II., Taborstrasse 71.
Különböző gyártású sajtók és borászati készülékek számára.
Árjegyzékek ingyen. Képviselek keresetnek.

5843

50 drb erős csontozatu, átvészelt, szőke

mangalica tenyészkán

eladó Stein Testvérek csobaji gazdaságában,
posta: Csobaj, Szabolcs m. Vasuti állomás Tarcál.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű könyökszerkezettű „Kossuth“, „Hegyalja“ és „Acrélosós“ a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű víznyomású hidraulikus kettős kosaru sajtók, nagytömegű préseléshez. Sajtóink **töelönye**: A must sehol nem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfeszítés! A törköly egy darabban és könnyen kivihető! Egy ember által könnyen kezelhető! **Szőlőzuzók és bogyzók.**

Legújabb alumínium kuphengerű szőlőzuzógépek.
SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyára MISKOLCON.

1901-ik temesvári kiállítás: I. díj. Diszoklevél. 1902-k országos gazdasági kiállítás, Pozsony: I. díj, aranyérem. 1902-ik borászati kiállítás, Eger: I. díj. Diszoklevél és aranyérem. 1906. Nagyvárad: I. díj. Diszoklevél. 1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és diszoklevél. 1914. évi borászati kiállítás: I. díj. Aranyérem.

A GALÁNTAI EKEVERSENYEN
is újból beigazolódott, hogy a

MACLAREN tulhevitős GŐZEKE
50 és 100 HP nagyságban, a legmodernebb, legszilárdabb, legmegbízhatóbb és

a leggazdaságosabb szántógép.

Bővebb felvilágosítást egy ezon magajáró, mint a legjobb kivitelű kottórendszerű gépekről, valamint a Garrett-féle szilágyi- és gőzmozgatókról, gőzmozgatókról, gőzmozgatókról stb. szivesen nyújt a magyarországi vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU óg, Budapest, V., Nádor-u. 28.

A jég nélkül dolgozó

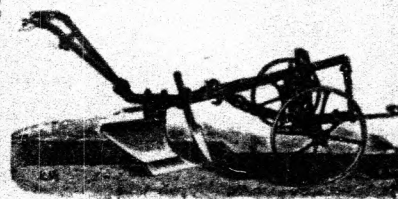
mesterséges hűtőtelepekről

minden gazdára nézve rendkívül tanulságos ismertetés jelent meg kiadásunkban „HIDEGFELJESZTÉS” cím alatt. ~ ~ ~ ~ ~

ALFA SEPARATOR R.-T.
BUDAPEST, 56/K.

Sack Rudolf

valódi egytetemes és többvasu acélekéi, kapáló- és töltőgépekéi, motorhoz való többvasu ekéi, vetőgépei, boronái, szőlőművelési eszközei stb.

Sack-féle eké.

DEERING-féle

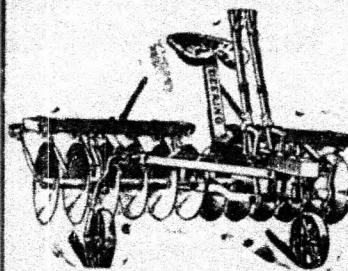
amerikai aratógépek
fűkaszalógépek,

szénagyűjtők,

tárcsásboronák,

darálógépek és benzomotorok.

APOLLÓ meszelő-, fertőtlenítő- és permetezőgépek. " " " " "

Deering-féle tárcsásborona.

valódi WESTFALIA
műtrágyaszórógépek,

különösen bevált

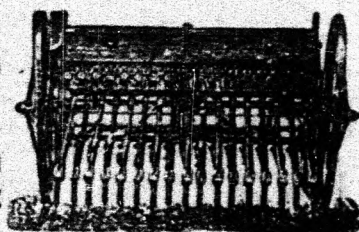
szalmakötélfonógépek, szecska-

vágó- és répavágógépek és egyéb

mezőgazdasági gépek és eszközök

elsőrendű minőségben,

nagy választékban kaphatók

Sack-féle sorvetőgép.

Propper Samu mezőgazdasági gépraktárában

Budapest, V., Váci-körút 52.

Árjegyzékek és felvilágosítások kívánatra ingyen és bérmentve!

Pellegrino-rendszerű gabonaszárító telepeket

mindennemű gabona, kukorica, hüvelyes vetemények,
magvak, gubacs és selyemgubók szárítására

épít Magyarország, Ausztria, Horvát- és Szlavonország részére egyedül csakis az

ELSŐ HORVÁT GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE R.-T., ZÁGRÁB.

Már épített és épülőfélben lévő telepek:

Frigyes főherceg-féle főherceglaki uradalom igazgatósága részére;

Frigyes főherceg-féle frigyesföldi uradalom-igazgatósága részére;

gróf Normann-Ehrenfels Gusztáv bizováci uradalom igazgatósága részére;

bánkúti főhercegi uradalom felügyelősége részére;

báró Gutmann orahovici uradalom igazgatósága részére;

báró Pfeiffer Kálmán gladnosi uradalma részére;
Kettenbach András ur, ujbánovci (Szerém megye) nagybérlő részére;

Sorger Sándor ur, a Draskovits gróf noskovci uradalom főbérlője részére;

Simeunovics György ur, gomboselöszigeti nagybirtokos részére;

Szerb Földművelők Egyesülete m. sz. részére Mitrovicán.

Saját vas- és ércöntöde.

Malomépítés.

Silos-telepek.

Vasszerkezetek és hidépítés.

Motorok és turbinák.

Négyszeresen
kítettetve I
Brüsszel-i
szarvasmarhaki-
állításon első
díj: 500 frank.
Első díszörmek stb.

Eredeti Hollandi tuberkulinmentes tenyésztés- és tejteheneket, üszö- ket, borjukat és tenyészvikákat

csakis elsőrendű árut, fuvare és hibától mentesen Ausztria-Magyarország
minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A cs. és kir. gazdaság,
Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága
M.-Óvár, a krakkói cs. és kir. gazdasági egyesület szállítója.
Döry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország leg
első uradalmainak és nagybirtokosainak **Prima referenciák rendelkezésre**
állanak. Valamennyi fajta 100 kiló élősúlyban, a vagonból kimerve szállítatik

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar cs. és kir., a román királyi és bolgár királyi
udvaroknak állategyészeti cikkeiben való szállítója, korábbi
gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett

Képes árjegyzőket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-por

Évrendű szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban
használatban, ártérségének, rozsdamentességének, a tej javítására és a tejelés fokozására.

I doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-por

csakis ezen védjeggyel való!

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-út 26.

Gróf Teleki Arvéd

által a magyarvári magy. kir. növénynevelő állo-
más utmutatása mellett

nemesített vetőmagvakra

előjegyzés eszközölhető:

Őszi buza, 9 szemből 7 év alatti 9 fajban összesen 1400
koránérő, országos átlagon felül legalább háromszáz kilóval többet termő.

Óvári répamag, Cserháti tanár által meg-
honosítva.

Substantia répamag, kiváló tejelő,
mányrépák, főleg cukortartalomra kitenyésztve. hizláló takar-

Székely tengeri, legkorábban érő, korán-
érésre tenyésztve.

Gróf Teleki Arvéd uradalmában, u. p. Koneza.

5365

Zadák József

törvényesen bejegyzett sertésbizományos
Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6.

Telefon (interurbán):
József 41-38.

Sörgöncim:
Zadajos Budapest.

Egy teljesen jókarban levő

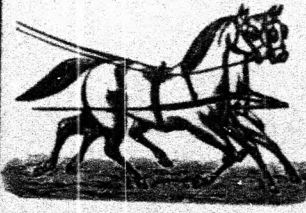
Mc. Cormick 25 lóerős traktor négyes ekével, szállító vagonnal

jutányos áron eladó. Répaszállításra; szántásra, bármily
gazdasági gép meghajtására kiválóan alkalmas.

Dr. Kreilitz Lajos, Pankota, Arad megye.

Cim:

5954

PAVEK JÓZSEF, GYŐR.

Szj- és nyereggártó.

Az összes lófelszerelések nagy raktára.

Szolid kivitel, jutányos árak!
Több kiállításon aranyéremmel
és díszoklevéllel kítettetve!

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen!

5938

Peronospora elleni új védőszer.

A **Kostka-féle rézmészpor**, mely 15% rézgálicot tartalmaz, április
hó elején kerül forgalomba, 100 kilogramm ára 35 K. A legkisebb mennyiség
25 kilogramm. Megrendelhető a **Kostka-telep intézségénél, Izsák,
Pest megye.** A küldemények utánvétellel küldetnek.

A **Kostka-féle rézmészpor** az egyedüli biztos szer a peronospora ellen,
ha annak fellépése előtt a szert alkalmazzuk. Különösen a fűrtperonospora
ellen egyedüli védőszer, mert esős időben, harmatban, ködben lehet vele
porozni akkor, amikor permetezni nem lehet. Száraz időben a permetezés után
alkalmazzuk a porozást és ezzel kapcsolatban lehetetlen, hogy a peronospora
kárt tegyen.

Ötványszőlőknél is nélkülözhetetlen és ahol a víz beszerzése költséges,
ott rendkívül előnye van, mert permetezni nem szükséges, ha harmatban
vagy esőben porozunk. A permetet az esők lemossák, ellenben a rézmészport
semmiféle zápor nem moshatja le sem a lombzatról, sem a fűtről.
A peronospora elleni védekezésnél a **Kostka-féle rézmészpor**nál ezidőszerint
jobbban tapadó és biztosabban ható szerünk nincs.

Kostka László szőlőgazdasága, Izsák.

5403

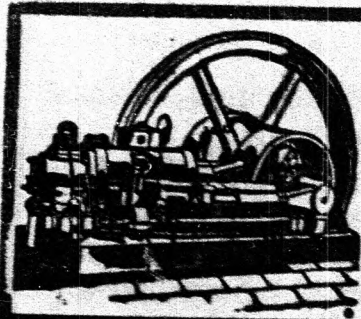

STEINER ÁRMIN vaskereskedő
GALGÓZ,

ajánlja legolcsóbban
gazdasági szekereket, szekérekereket

legjobb kivitelben.

TRAUZZL & Co. Bécs, IV/2.

Hagyományos **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, V., Visegrádi-u. 3.
Négytengelyű eggyenymósu nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel.
 Egyszerűsített és javított **Dieselmotorok** szerint működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legökofotesebb szerelműkor asennal szembe hozható. A gép minden része könnyen ártíkinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. **DP** Halmok számára különösen alkalmas, mert az szakkadatiannul szemben tartható. **Üzemköltség óránként és tényleges löerőnként 1-1/2 fillér.**

MAGYARORSZAG LÖTENYÉSZTÉSE

a rentabilitás szempontjából és az ok-szerű alapelvekkel megvilágítva. **Irta: NÉMAY FERENC. Ára 1.- korona.**
 Kapható a „Patria” könyvkereskedésben, Budapest IX., Üllői-utca 3. szám.

BARANYI MÖR

sértésbizományos

Budapest, VIII., József-körút 16. Telefon: József 20-62.

a legjutányosabban értékesít és beszerez hizott és sovány sertéseket. **cc**

Minden felvilágosítás díjtalan. Szalonnát napi 5504 árbanszállítok.

Ladányi József & Társa

puskaművesek fegyverraktárai

Pécs, Debrecen, Nagyvárad.

Nagy választék mindennemű vadászfegyverek, revolver és ismétlőpisztolyok töltények és vadászati felszerelésekből. **5939**
 Képes árjegyzéket Debrecenből ingyen küldünk.

GAZDAK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

ALAPITTATOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapest, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. A lefeljelt 13 év alatt a tagok hetszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

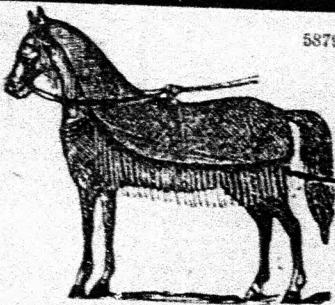
Alapítványok kormány hozzájárulásával	K	2,527.960.-
Tartalékok	"	3,846.903.-
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból	"	12,385.000.-
" " " " jégkárokból	"	6,000.000.-
Biztosított érték tűzben 1913. évben	"	930,000.000.-
" " " " jégben 1913. évben	"	62,500.000.-
Életbizlet állománya	"	17,970.144.-

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókintézménye

A „GONDVISELÉS”

Országos Központi Segélyező-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. szám, mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, népbiztosítást osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül. — A „Gondviselés” Társulat elnöke: Emödy József, igazgatósági tagok: László József, Lovag Ember Károly, Csöber László, Mező Pál, Nerej Ödön és Ugyv. igazg.: Paár Ödön.

Valódi angol manilla kévekötőfonalat kévekötőt, lóhálót, valamint mindennemű gazdasági kötéláru, zsák és ponyvákat ajánl

BLEIER és WEISZ kötélgyártók és nagykereskedők

BUDAPEST, VII., Károly-körút 7. sz. Sürgőncím: „Kötélgyárak Budapest”. Telefonszám: 18-67.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UTCA 25.
 Talaj, trágya, abrak, víz, szén, répa, valamint minden egyéb gazdasági és ipari vegyvizsgálatok.

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben **GRATIS** szolgálnak az állami díjazásból kifizetett 10% engedéllyel. ■

Gróf Berchtold Lipót és neje, született Károlyi Ferdinanda grófnő Öexcellenciáik uradalmainak növénynevelő telepei.

Székács Elemér jószágfelügyelő által a legszigorubb egyedtenyésztési eljárással nemesített

magyar pedigreeé buzák

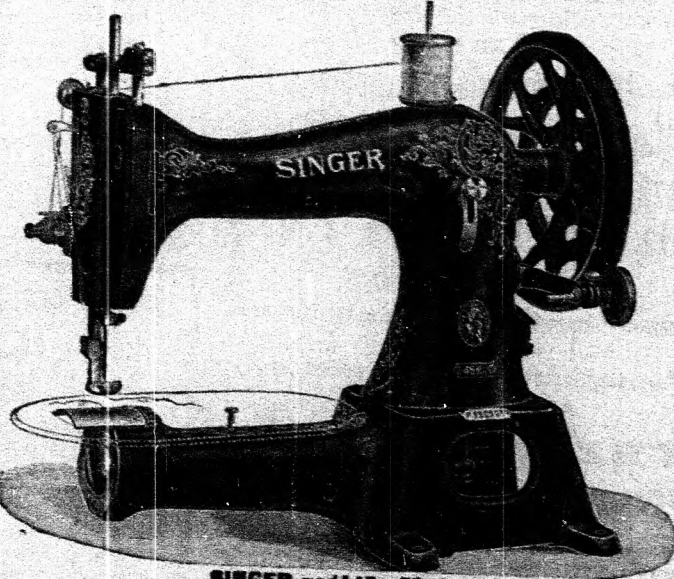
vetőmagjára előjegyzéseket elfogadunk.

Érdeklődőknek prospektussal és árajánlattal szolgál: Jószágfelügyelőség Árpádhalm, Csongrád m. Posta helyben.

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, ...

a székgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER székfőtömő-gép.

Elektromotorok és erőszem-borodások a legújabb és legökofotesebb szerkezetben **SINGER CO. varrógép-részvénytársaság** Főhízel: Budapest, IV. ker. Semmelweis-utca 14. szám. **PIKOK MINDENÜTT!**

A Bányakut...

tisz

mik az idei... 229., 232. sz. árajánlattal felügyelő

Vill

Gazdasági

Kitűnő r...

Buda

Buda

Homlo

LU

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

Buda

A Magyar Minimax Részvénytársaság

Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Képviseleti osztálya szállít:

gép- teveször- és balataszijakat, elektromotorokat, vízvezeteki és osztorozási berendezéseket, transzmissziókat stb. Csiga-fogas-csavarokerekeket, teljes csigaelveteket, vashól, fémből, acélból és nyersbőrből, valamint azok marását is elvállalja.

TELEFON
37 — 31.

A Bányai főhercegi uradalom eladásra bocsátja a szigorúan pedigre tenyésztés útján nemesített

tiszavidéki buzáit,

mik az idej erős rozsdá mellett is jó minőséget adtak. Korán érők a 19., 48., 229., 292. családok. Későbbben érnek az 5., 148., 149. családok. Érdeklődőknek árajánlattal és felvilágosítással szolgál a Bányai főhercegi uradalom felügyelősége. Posta: Bányai, Arad megye. 5924

SCHLICK-NICHOLSON GÉP-, WAGGON- és HAJÓGYÁR R. T.

Gyár és Irodák:
VI., Váci-ut 45-47.

BUDAPEST.

Telefon: 74-16-17,
27-17. és 127-66.

Ajánlja legjobb gyártmányú löstállóberendezéseit. Szállít igen jutányos előnyárak mellett raktáron lévő zabcsészéket, szénakosarakat, istállóablakokat, rácsozatokat, szerszámraktókat, süvegeket, kötőgyűrűket stb. Költségvetések és tervezetek díjtalanok.

Villanyvilágítási berendezéseket

kastélyok és majorok részére.

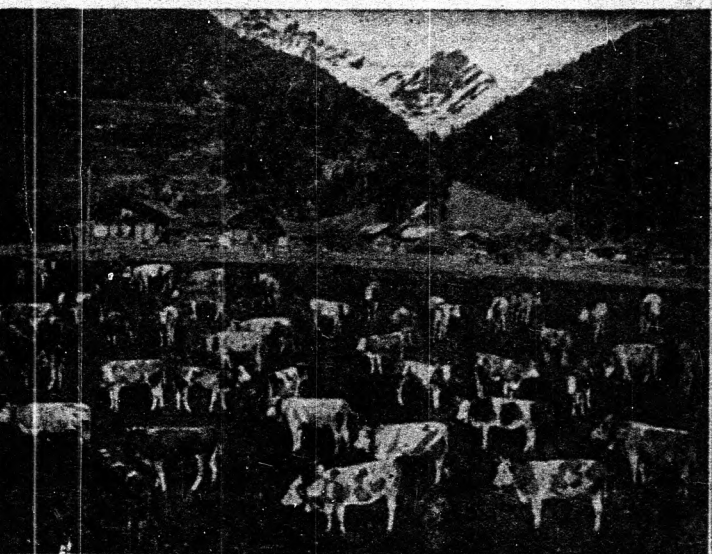
Gazdaságok teljes felszerelése mindennemű gépekkel

PEHÁRTZ ISTVÁN GÉPÉSZMÉRNÖK, KERESZTÉNY SZÖVETKEZETEK KÖZPONTI MÉRNÖKE

BUDAPEST, PODMANICZKY-UTCA 75., I. 2.

Kitűnő referenciák. Kivánatra odautazom, költségvetés díjmentes.

Szimmentáli tenyészállatokat

elsőrendű minőségben kisebb és nagyobb tételekben szállítanak minden garanciával

Zuchtviehhandlungen, Lenk

Simmenthal, Schweiz

Gebr. Titten, Chs. Bächler

Homlokzatok és belső helyiségek meszelésére

BAZALTFESTÉK

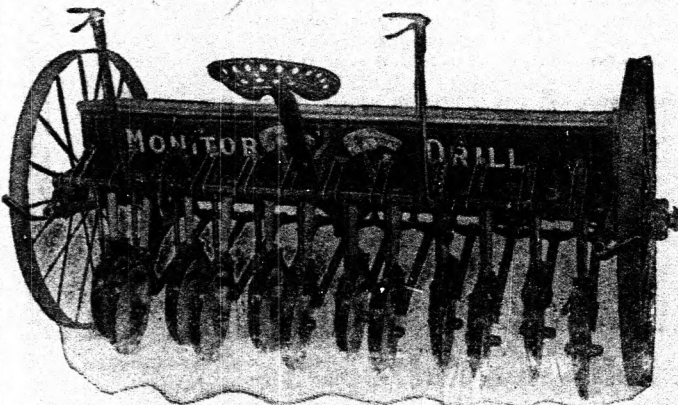
a legjobb és a legököltebb, kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA

festőgyára

Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

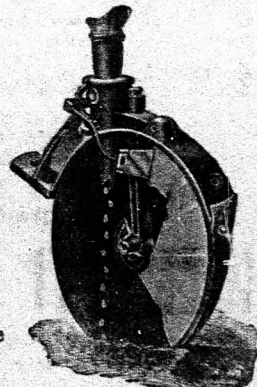
MOLINE „MONITOR“ Kettóstárcsájú vetőgép Kombinálva műtrágyaszóróval is.

ELŐNYEI:

1. A kettős tárcsák segítségével a legkötöttebb és legnehézebb talajnál is a vetőmagot a kívánt mélységbe hozza.
2. A műtrágya a tárcsák által a porhanyított földdel keveredik.
3. A vetőmag közvetlenül a műtrágyázott, porhanyított földbe lesz elvetve.
4. A csira fejlődése tökéletesebb, mert a vetőmag, mint az ábra mutatja, két sorban esik a földbe.
5. A vetőtárcsák forgása által a gép a legcsekélyebb vonóerőt szükségli.
6. Legalkalmasabb gép rossz időviszonyok mellett végzett műtrágyázás utáni vetésre.
7. Takarólánccok alkalmazásával a fogasolás elmarad.

Adriance, Platt, & Co. — Moline Plow Company
Magyarországi eladási irodája:
Igazgató: Braun Armin, Budapest, II. ker., Zárda-utca 34. szám.

Részvénytőke
150 millió
korona.

Ahol a tehenek visszafordulnak vagy elvetélnék,

ott a ragályos hüvelyhurut van jelen. Több mint 300 tehenet kezeltek Bissullinnal... mind egyik egyforma eredményvel... sohasem lépett föl feltűnő elváltozás Bissullin után... Elvetés... többé nem lépett föl, a tehenek rendszeren borjuztak.

Berliner Tierärztliche Wochenschrift, 1908. 16. sz. Bissulin csak állatorvosi rendelésre szállítható. Óvakodjunk utazatóktól! A valódi Bissulin mindig egyen darabjában a név a csomagolópapíron van. Hosszúak a betegségek ábráival ingyen. H. Trommsdorff, vegy. gyára, Aachen.

Eladás

Az OMRE. könyvkiadóvállalata kiadásában legújabb megjelent

Gazdasági építészeti

írta: **GROFFITS GÁBOR** gazdasági akadémiái tanár.

Háromszáz ábrával.

Ára füzve ... 10 K

vászonkötésben 12 K

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., ULLÓI-UT 25. SZÁM. (Köztelek.)

Az istállótrágya kezelése

tekintettel annak üzem-jelentőségére. ::

írta: **Schrecker János.**

23 ábrával és 7 tárgyatelaprjárval. ::

Ára füzve 5 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében BUDAPEST, IX., ULLÓI-UT 25. sz.

Gazdák figyelmébe!

50%-al olcsóbb, mint bármely más világítóanyag a

pyroleum világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már

uradalomban bevezetett.

Számos ellamerővel nálam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kiváratra prospektus ingyen és bérmentve. 8018

DEGEN JAKAB BUDAPEST, IX., Közraktár-u. 22.

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben, szállítom préssel és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold telephelyvezető Budapest, VII. ker., Vörösmarty-sz. 20. Telefon 141-89.

Szilárd Gyula, a csékvári földm.-lak. tanárnak gyakorlati kézikönyvei:

Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Füzve K 4.- kötet K 5.-

Mezőgazdaságtan. II. Új kiadás sajtó alatt!

Szőlő és pincze. Füzve K 4.-, kötet K 5.-

Vésztervonal felmérés gazdasági oktatásához. Füzve K 2.-

Szőlőművelés és bergazdaság. 151 ábrával. Kötve K 10.-

A pinczegazdaság mellék-termeinek értékelése. Füzve K 1.50

Kaphatók a „PÁTRIA” részv.-társ. könyvkereskedésében BUDAPEST, IX., ULLÓI-UT 25. sz. (Köztelek.)

Vétel

Burgonyát étkezési célra bármilyen fajtájú minden mennyiségben veszek. Aránlatot kér Schönewald Lipót, Budapest, Bakáca-tér 9. Telefon József 23-49. 3219

Bérlet

Keresek 6 sz. átvételre birtokbérletet 140-200 hold ezüdtől, hozzá megfelelő rét és legelővel, 3-4 szobás bérleti lakással, vasúttól nem messze. Észak-magyarországi termékenyebb vidékeim. Cím a kiadóhivatalban. 2910

Haszonbérbeadás. A esztől hitbizományi uradalomhoz tartozó 408 magyar hold, 193 sz. kisterjedelmű Hársfapuerta, prima birtok, mely közvetlen Csörtő vasúti megállónál és a köves ut melletti fekszik a kel 15 szobás, jókarban lévő gazdasági épületekkel rendelkezik, 1914. év október hó 1-től kezdve haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a Csörtői Uradalom Intézősége, u. p. Szigetvár. 2911

Bérbeadó 549 holdas kiterjedő dombos birtok, számos épületekkel, azonnali átvételre is. Cím a kiadóhivatalban. 3217

KOLLARIT. BORLEMEZ KAUCSUK COMPOSITIOVAL BEVONT SZAGTALAN FEDELLEMEZ

Végtelenül tartós! Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas! Gyártja **Kollár és Társa, Budapest, V., Pozsonyi-ut 2/c.** Törzsgyár: **Kohn és Fried, Ujpest.** 5340

Birtokhaszonbérbeadási hirdetmény.

A győri ágostai hitvallású evangélikus egyházkőzség ezennel közzéteszi, hogy Győr vármegye sokoróaljai járás Rábacsécsény község határában

614 kat. hold 460 négyszögöl egy tagban

fekvő birtokát, amely a Győr-Sopron-Ebenfurti vasut esenei állomásától 3 kilométernyire, Győrtől 21 km. fekszik és amely tehenészetre kiválóan alkalmas és amelyből

a) belsőség	10 h. 640 öl
b) kert	4 " 912 "
c) szántóföld	379 " 752 "
d) rét	189 " 957 "
e) erdő	14 " 1289 "
f) legelő	10 " 93 "
g) adóalapot nem képező utak, árkok	5 " 607 "

1915. évi október 1-től kezdődő 15 évre haszonbérbe adja. A zárt írásbeli ajánlatok a győri ágostai hitvallású evangélikus egyházkőzség Elnökségéhez (Győr, Petőfi-tér 2. sz.) 1914. évi szeptember hó 1-éig adandók be, amelyek felett az Elnökség 1914. évi október hó 1-éig dönt. Bánatpénzül 5000 K csatolandó készpénz, vagy óvadékképes papírokkal. A sz. rzdési feltételek az egyházkőzség elnökségénél betekintheők, esetleg kívánatra beküldetnek. A birtok megtekintése az egyházkőzség elnöksége által kiadott engedély alapján eszközölhető. Az ajánlattevőt ajánlata a beadás folytán azonnal köti, az egyházkőzség azonban a beérkezett ajánlatok között szabadon választhat, esetleg azoktól el is tekinthet. (Ügynökök közbenjárása kizáratik és azok nem díjaztatnak.)

Fontos Mezőgazdák részére!

Javitott és szabadalmazott Pellegrino-rendszerű gabonaszárítóberendezések hűtő- és szellőztetőkamrákkal. Olt szabadalom alatt gyártja kizárólag az **ESZÉKI VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR R.-T. ESZÉKEN.**

Kérjen saját érdekében ajánlatot és utmutatást, valamint költségmentes mérnöklatogatást.

LANGEN és WOLF motorgyárosok Budapest, VI., Váci-körut 59. Szállítják a világhírű eredeti „OTTÓ” motorokat, benzin-lokomobilokat. Kitűnő referenciák!

Bérlet abbahagyása miatt eladó 28 drb jármos-ökör, 12 db tehen, 400 db magnak való birka (fele ürü, fele jerke). Ezenkívül eladó még 600 métermázsa széna. Pétervására (Heves m.), Vasúti állomás: Mátraballa. **Molnár Adolf** nagybérlo. 5955

Allatok

Elsőrendű fajteleg vöröstarka ökor és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlálásra, vagy járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős **teheneket** a legjutányosabb árban egyezség szerint, bármily mennyiség szállítására vállalkozunk.

Weiler Gáspár és Fia Cellidömők.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjakokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árban szállítok.

FUCHS LAJOS tenyész- és használati tenyésztő **Ujpest, István-tér 10.** Sürgönycim: Fuchs Lajos. Telefon 130-19.

A szamosjenői birtokomon egy és két éves fehér

erdélyi tinóborju

van **eladó** a nagyködi és választóbonchidai állomástól 4 km. távolságra. Burgya János, Szamosjenő, u. p. Nagyködi.

Igen szép, válogatott **vöröstarka szimmentáli** jellegű 1, 2, 3 éves

növendék ökor és üszőborjakat, ugyiszintén legprimább lekötni való és **járomosokreit**

legjutányosabb árakon ajánlanak

RECSEY ÉS DUKÁSZ szarvasmarhakereskedők **NAGYKANIZSA.** Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak. 5311

Muraközi hidegvérű (nori) igaz tenyészhaneák, választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezése állnak.

Címem: **IDŐSB HEINRICH MÓR** lóvásárló egyetemes igazgató **CSÁKTORNYA (Muraköz), Törv. bejegyz. cég.** Sürgönycim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** Interurban-Telefon: **33. szám.**

Elsőrendű magyar-faju erdélyi járomosokrok, ugyiszintén 1 és 2 éves magyarfaju erdélyi **ökorborjuk** minden időben nagy választékban kaphatók

Alexa és Eszlegárnál Szamosujvart, Szolnokdoboka m. Levélcim **Alexa Miklós, Szamosujvár.** 5578

Vöröstarka tinó és üsző teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves nálam minden mennyiségben kaphatók első áron. Későbbi ugyiszintén járomos és bonyhádi ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejőstehenek előlegesen jelentés után nálam mindenkor megtekinthetőek **Küszömetérség** nélkül. Vevő költségese szerint vállalhat. 4726 **Henrik Ignác fia** Nagyszombatvály, Vas m.

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1-2-3 éves

növendék ökor és üszőborjakat, ugyiszintén legprimább lekötni való és **járomosokreit** legjutányosabb árakon ajánlanak

KLEIN TESTVÉREK kereskedők **CZELLDÖMÖLK.** Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak. 2008

A szenttamási gazdaságból állandóan eladásra kerülnek fiatal **bonyhádi hasastehenek** és két éves bonyhádi **tenyészbikák** és eredeti hollandi és frieslandi tehenek és bikák. Állandóan van eladásra felállítva 80-100 drb kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részét már nálam leborjazott fiatal **bonyhádi** tehén. Érdeklődőknek **Kóhn József,** Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szívesen ad levéلبeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kun-szentmiklósi - Tass vasúti állomásra kocsi is küld.

PAJZS GYULA orsz. törzskönyvezett **telivér szimmentáli** tenyészetében **4000-5000 liter** évi tejhozamu családokból származó **telivér bikák**

vannak eladásra felállítva. A 90 drb tehénből álló törzs évi átlagos tejhozama **3456 liter,** zsírtartalom **3-94%**. Az egyes anyállatok tejhozamára, a zsírtartalomra és a takarmány értékesítésére vonatkozó adatokat a földmivelésügyi minisztérium felügyelete által áhó tejjellenőrző egyesület vizsgálatai szolgáltatják. Vasut- és hajóállomás Rácalmás, Fejér m. 5078

Vegyesek Nyersolajmotorok minden nagyvárosban, takarmánykamrába és más gazdasági célokra különösen alkalmasak, olcsón, részlete is kaphatók. Svédia Motortelep, Budapest, V., Honvéd-utca 38. sz. (Lipót-kört sarkán.) 2826

Gépeszeket

bármilyen tüzemhez, kik a javítási munkálatokat önállóan végzik, mindkét fél részére teljesen díjtalanul közvetít az **Országos Gépezesszövetség** Budapest, IX., Ferenc-körút 17. Telefon: József 49-42.

TÖRÖTT GÉPRÉSZER, kazánrepedések, Korroziók

hegvesztést megelőzően utón műhelyünkben, vagy helyszínen leaszorítás nélkül, specialista hegesztőkkel szakértően végzünk. 7088

Lakos és Székely szerszámok. Gyár és vállalat autógép-hegesztés és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Béko-tér 3.

Eladás

Mérlegeket, kutyákat, szilveszterkoronákat legjobban és legolcsóbban szállít, árjegyzéket kénséggel küld a Magyar Mérleg és Gépgyár Rt. Budapest, VII., Erzsébet-körút 41/e. 5845

Benzinmotor 3-3 HP, 3-4 HP, 4 HP, 5 HP, 6 HP, 8 HP lokomobill, hengerelt, de kifogástalan állapotban, helyszínen teljesen felszerelve, jóállással, részlettel is eladó. Gépgyár, Budapest, Lóportár-utca 14/a. 5203

Magánjáró nyersolajmotor, 20-24 lóerőjű, legújabb kivitel, hosszaváló cséplővel, nagyon olcsón, részlete is, azonnali szállításra eladó. Landler Ödön, Budapest, Honvéd-utca 33. 2826b

Eladó birtok Veszprém megyében, közel a vasútállomáshoz, 944 kishold, prima gazdasági épületekkel felszerelve, remek konyhával. Ajánlatokat „Prima 2960” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2800

A legújabb törvény szerint Alhalmi hitelesítéssel ellátott egyenlő, tisztes és szakszerű hidmérlegek, minőségileg gazdasági és kereskedelmi mérlegek és súlyok nagy választékban kaphatók. Specializált gazdasági mérleg-, mérleg- és szekerhidmérlegekben. Árjegyzékkel és ajánlattal szívesen szolgál az „Erdélyi mérlegbeszerzési vállalat”, Budapest, V., Víztorlási-utca 70. 2837

Eladó Fejér megyében 6 hold **belterület,** ebből 4 hold szántó lakóházzal együtt, hozsátartozó melléképületekkel, az összes ártóhoz, jellemleg bérben van, ára 28.000 kor., Vésztúny ökröknek, Csece. 3017

30-40 HP benzintrak-tor, elsősorban angol gyártmány, nagyon keveset használt, cékkel együtt juttatva áron eladó. Cím: AGER-KULTURA Kereskedelmi részvénytársaság, Debracen, Petőfi-tér 13. sz. 3163

20-25 lóerőjű nyers-olajmotor, eredeti svédországi, legújabb szerkezetű, vízszintes és függőleges olajmotornak, bevezetés folytán nagyon olcsón eladó. Ugyanakkor egy 15-18 lóerőjű nyersolajmotor is. „Svédia” motortelep, Budapest, Honvéd-utca 38. 2822/a

Szónát, szalmát,

lucernát, lóherét és zabosbikkonyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern 10- és 20-gépresem, az 18. és 20. századok szalmakötéséhez antikvárges legfinomabb minőségű hazai gyártmányú **lángított sodronyt** jutányos árban szállítok.

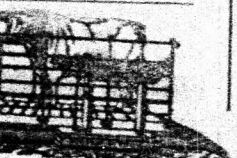
Ajánlatok: **Schreier Béla** takarmánygyártó Budapest, Népszínház-u. 33. Telefon: József 20-52. 5804

Egér-labdacsok

a mezei egerek tömeges kiirtására a legújabb bevált módszer szerint készítve. 1 kg. kb. **3000 drb.** 1-2 kg. 1 hold földre elegendő. Bármely mennyiségben frissen készítve, használati utasítással szállítva, 1 postacsomag **franco** küldéssel **6 kor.,** 1 métermáza ingyen ládával **80 korona.**

Pályfy Gyula gyógyszerész **Aisole mér** (Torontál m.) 5910

ZISKA JOZSEF

útda BOSTÁLY GYÖRGY mérleggyártó. Iroda és raktárhely: Budapest, VI., Erdős-utca 67. Alapítástól 1873. Telefon 46-12. Ajánlja a legújabb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleget, tisztes és szakszerű, valamint gazdasági mérleg-, hid- és marhamérlegeket. A budapesti, finom és gyors gabonamérleg szállító, ugyiszintén szállít nagy gabonajel és uradalmi szállítókat. Árjegyzék bérmentesen. Kiszámlált mérlegek becsorolhatnak és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadhatók és penzben készíthetnek. Kétszáz

RATTO phosphor-pasta patkányok

teljes kipusztításra szakszerűség mellett 1000 kor. 2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Váci-körút 8.

Pálinkafűző üstökét

Legjobb kivitelben olcsón szállít **Brányi rézműgyár Ujpest**

Eladó egy darabban fekvő 2500 m. holdas, házilag kezelt birtok. „Dunántúli” jellegű leveleket a kiadóhivatal továbbítja. 2826

1000 métermáza Füzesszalmával, 250 métermáza z. bikkonyval, 750 koronával, 5 métermáza kölcsönag 18 koronával eladó. Rákóczerosturi birtokosok. 3607

Vadászpuskák Topivertörzsű, 34 Gremmerál, angol lakatszerkezettel, 48 modern Hamerles, 70 fűzőm Drilling, 10-os és 12-es új Browning és Winchester társaságos Mauser Garard ívesövel és Schönamer Ejectorok fűzőm Special Krupp, Antico, Antint, special Böhler ösvely Hamerles. Legújabb golyós és seretes Winchester, fűzőm Hamerles-Drilling, fűzőm Angel és Kitzner páros garatúrák stb. más, mind ki-próbált elsőrangú jó fegyverek és pisztolyok olcsóbban mint bárhol, csak a Rádó fegyverszakértőben, Egyetem-tér 5. A legújabb fegyvereket felhívott sportterületén **Ingony, vétele, csere.** Saját modern puskaüzem. Fegyverjavítások, helybűvek, agyvasok szakértően és jutányosan. 4512

Erhardt János

Budapest, IV., Mária-Valéria-u. 1. Magyar és Belga **táblaüveg-raktár.**

Állandó nagy ablaküveg-raktár gazdaságok részére, **kertészüveg** 1/2, 2 és 3 % vastagságban, **tükrök, tükröveg** és **ajtóvédőlapok**, **sodronybetétes üveg**, **recés üveg**, **ornamentüveg** és **üvegtetőcserep.** Ablaktapas és üvegvágyó-gyémántok. Tömeges árajánlatot vagy árjegyzéket kérni.

Ujdonosság! Most jelent meg KENESE FERENCZ erdélyi földművelésügyi

„Názállataink okserző takarmányozása és a takarmányadagok hisztimitása” dr. Kollár G. legújabb műve. 252 TAKAR-MÁNYADAGOLÁS P. E. D. ÁVAL. Kiegészíteti II. kiadás. 400

Ára 5 kor. és 5 kor. Vésztúnyban 6 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-i. gazdas. könyvtárárszékében, Budapest, IX., Üllői-utca 25. sz.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
különö minőségű sodronyköteleit ajánlja:

MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR
DEICHSEL A. MISKOLC.

Kitüntetések, elismerő-levelek

Tessék ajánlatot kéri.

Esső és Társai okl. mérnökök

Esső Andor és dr. Pattantyus Géza gépészmérnökök, Marschalkó Béla műépítész
(Telefon: József 28-85.) **műszaki vállalata** (Budapest, VII., József-körút 14.)

Gazdasági építkezések és berendezések. „Horváth-Esső” ónitatók.
Elektromos erőátviteli és világítási berendezések.

„M. C.” német benzín-motoros eke szilárd, könnyű traktorral.
Svéd nyersolajmotorok.

„Max” dán fejőgépek a legkényelmesebb gépek.
„Baltic” kombinált gőzturbinás tejgazdasági berendezés.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERÉNGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyártelep: **GALGÓC.**

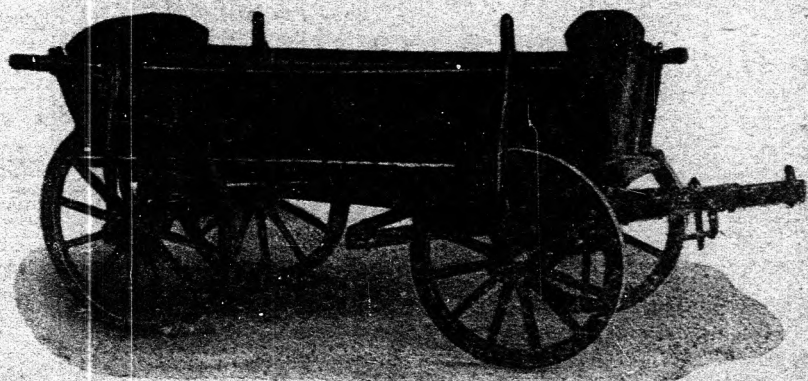
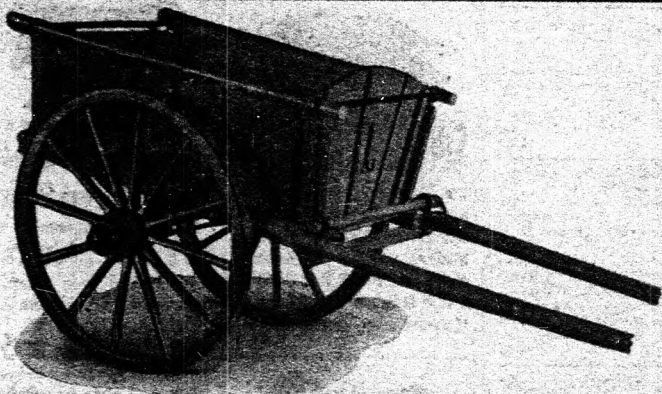
BUDAPEST, V., Széchenyi-u. 14.

WIEN, I., Canova-gasse 7.

Telefon: 47.

Telefon: 173-32.

Telefon: 103-69.

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: gazdasági lovas- és ökrösszekeket, lajtoskocsit, répa- és földszállító billenőkordélyt, stráfkocsit, butorszállító kocsit, tejszállító kocsit, keskenyvágányú vagonetteket stb.

Tessék árajánlatot kérni.

Tessék árajánlatot kérni.

Bérlevél

a legújabb eszelőgéppel kivonásával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérért szerkesztendő be a „Bérlevél” nyomda részvénytársaságánál, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám. (Köztelek.)

ZSÁK

minden célra: lenből és kenderből szöve; sávoly szövesű (drill) kenderzsákok, dupla szálu lenzsákok legújantósabb gyári arban kaphatók a **HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN** BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZÁM. 5450

LYAM.
abban fekvő
oldas, házilag
mántul" jellegű
vialat továbbit.
2969
rosszalma
koronájá
az. büköny-
jával, 5 méter-
koronájával
turi bérgeada-
3087
Fopievor-
rel, 31 Gro-
akatszerkezet-
Hameres, 70
10-os és 12-es
s Winches-
s Mauser
és Schö-
os finom Spe-
ttócsere, An-
stiller csőví-
abb golyós és
ster, finom
Mag, finom
er páros gar-
ás, mind ki-
ru jó fegyve-
ok olcsób-
caakis Radó-
ben, Egyetem-
fegyvereket
rtesítéi in-
csere. Saját
hely. Fegy-
boltyások,
szertem és
4512
János
pest,
éria-u. 1.
Belga
veg-
ár.
ablak-
gazda-
zére,
g 1 1/2, 2
agságban,
örüveg
lapok,
etetes
s üveg,
veg és
erép.
vegvágó-
ok.
t vagy ár-
éni.
nisk
rok.
tekk
tb.
CHMANN
araból
mellett
loot meg
KENCZ
szittartó
obszerü
és a
hiszá-
or 0. fog-
pinto alap-
könyvének
AKAR-
DLÁSI
egészített
korona,
6 kor.
itria" r.-l.
adókóbu,
at 25. sz.

NEUMERKEL FRIGYES

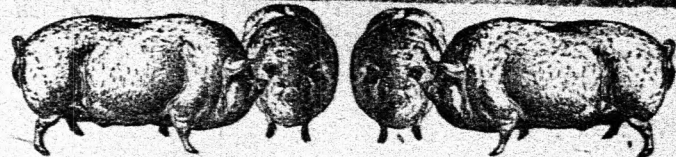
magánmérnöki irodája
kerámiai gyárberendezésekre

Budapest, II. ker., Margit-körut 7. sz.

Telefon: 133-01.

Berendezések nemcsak homlokzatdísz gyártására.
Asbest-palaberendezések :: Teljes téglagyári berendezések :: Agyag- és kőáruberendezések :: **Cement-árugépek** :: Kőcsiszológépek :: Közúzóberendezések :: Agyagelőkészítőgépek :: Asványmalmok :: Ipari gázberendezések :: Szállítóberendezések :: **Mész- és téglá-égetőkemencék** :: Padlólap-présberendezések :: Pneumatikus forgácsszállítótelepek :: **Kutberendezések** :: Hengercsiszológépek :: **Szivattyuberendezések** :: Speciális szájnnyílások minden téglafarmához :: Prospektus, költségvetés, látogatás díjmentes :: :: :: ::

5412

BUDAPEST
Népszínház-u. 22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertéstenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSŐ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyezve!

Gőzeke-bérszántás!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsöstelepiítéshez, valamint gyöptörést elvállal!

IZERI IZSÁK GYULA
" " gőzeke- és szántási vállalata " "

BUDAPEST, I., KENDE-UTCA 12. SZÁM.

A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik.

Az eredeti FOWLER-féle GŐZEKEKÉSZLETEK

TULHEVITETT GŐZÜ-COMPOUND vagy TELITETTŐZÜ-COMPOUND EKLMOZDONYOKKAL a legutóbbi időben is, úgy mint mindig, fényesen BEBIZONYÍTOTTÁK fölényüket MINDEN TEKINTETBEN.

Több mint 60 éves tapasztalat az egész földkerekségen. A gőzekemozdonyok, valamint a talajmívelő eszközök szerkezetében és nagyságában a legnagyobb választék, azért a legmesszebbre manó biztosíték bármely talaj- és gazdasági viszonyokra való legjobban megfelelő készlet kiválasztásánál.

JOHN FOWLER & Co. Budapest-Kelenföld

Hizómarha bevásárlás

a legmagasabb napi árban azonnali és későbbi átvételi határidőre állandóan eszközöltetik. Ajánlatok kéretnek az alábbi címre:

Faragó Miksa bizományos, Budapest, VII., Óvoda-utca 44.
Telefon: József 14-89.

Uradaimnak jutányos árban ajánlok finókat és hizalni való ökröket.

Több száz, egyenként
100-20.000 KAT. HOLD TERÜLETŰ,
kiváló minőségű és jutányos áru

ELADÓ és bérbeadó
ERDÉLYI FÖLDBIRTOKOT

mezőgazdasági, gazdasági, erdőgazdálkodási és vadászati célokra alkalmas

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

(Erdélyi gazdasági egyesület tagjai)

KÖLOZSVÁRTT, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.

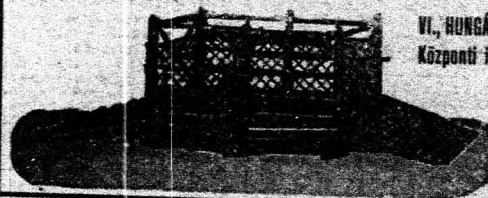
(Erdélyi Gazdasági Egyesület székhelyében.)

MEZŐGAZDÁK ÉS ÁLLATTENYÉSZTŐK!

Aki mindenféle vágóállatot: ökröt, sertést, borjút stb. eladni akar, aki fejőstehent, beállítani való állatot, röviden különféle nemű és fajú tenyész- és haszonállatot venni akar, folyamodjék az „**ÁLTALÁNOS OSZTRÁK ÁLLATTÉRTÉKESÍTŐ TÁRSASÁGHOZ** (Allgemeine Österreichische Viehverwertungs Gesellschaft) WIEN III., Zentralviehmarkt St. Marx. Sürgöncim: Viehverwertung Wien. Felvilágosítások állat bevásárlása és értékesítése dolgában készséggel és ingyen adnak.

5724

SCHEMBER G. ÉS FIAI csász. és királyi udvari
HIDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR BUDAPEST

GYÁRKA:
VI., HUNGÁRIA-UT 83. és I., FENÉRVÁRI-UT 100.
Központi iroda: I., FENÉRVÁRI-UT 100. SZ.

Ajánlják legjobb szerkesztésű
szemes- és toldószly-
marha- és szekérid-
mérlegeiket.
Önműködő mérlegszer-
kezetek.

Kívánatra különleges
ajánlattal szolgálnak.

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET

küld a „PÁTRIA” r.-társ
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Hízott sertéseket, SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI
levágásra való húsértékesítést a bécsi
vásáron legelőnyösebben értékesít :: **Wien, St.-Marx. ::**

A szállítás és eladás mód-
zatai felől díjmentesen meg-
bizható és gyors felvilágosítás-
sal szolgál. Magyar levelezés.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

K

AZ OR

Beig

hogymily
gyunk a
előtlen tök

A galantai nem

Holt CA

KE

szaba

M

ta

te

Referenciák

és költségv

SAB

elvélla
sertés

Küldemények
címezése

Budapesti sü

Wieni sürgöny

Magy

Mc C

egyenletes
keztük és

legelterjedtebb

Mc Co

már

nem

MAGY